

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba« naroč-
nika, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Domoljuba«, —
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Izdatnost, obile pene, neškodljivost
▲apram tkaninam in nizka cena so vrline
priznanega mila »Gazela«.

Vlad. Pušenjak.

Odkod draginja?

Koliko Slovenci preveč plačamo.

V naši državi je razmerje med neposrednimi (to so tisti, ki se plačajo naravnost davkarji) in posrednimi (to je na pr. trošarina, carina itd.) davki nezdravo; na prve odpade le 10% vseh državnih dohodkov, na druge pa ostalih 90%. Posledica tega je, da so najširši sloji ljudstva, osobito kmetijski in delavski stan preobremenjeni, posledica je, da so pokrajine, kakor Slovenija, ki ima kot najnaprednejša pokrajina v državi največ potreb, preveč obremenjene, posledica je, da draginja noče padati, četudi se je vrednost dinarja v zadnjih dveh letih zvišala za 40%, četudi je znatno padla cena kmet. pridelkov. Slovenija je preobremenjena glede neposrednih in posrednih davkov. — Zadnja uradna poročila nam jasno kažejo, da bo letos Slovenija za 400 milijonov kron več plačala neposrednih davkov (izredne 500% in 30% doklade, davka na poslovni promet in invalidskega davka) kot lani, kažejo nam, da bodo znašala vsa plačila Slovenije ero petino državnih dohodkov mesto eno desetino, katera nam gre v ozirom na število prebivalstva in našo davčno moč.

Kako je nova carina podražila blago.

Med posrednimi davki igrajo najvažnejšo vlogo carine, ki dajo državi po proračunu čistega dohodka okrog 1.700 milij. Din, resnično izplačilo carine pa bo doseglo okrog 2.000 milij. Din. Ker nismo imeli carinskega zakona, ki bi odgovarjal povojnim razmeram in gospodarskim razmeram razširjene kraljevine, temveč se je srbski zakon od 31. marca 1904 razširil na celo državo, je finančni minister predložil Narodni skupščini predlog zakona o obli carinskih tarif z uvozno in izvezno carino, ki je stopil v veljavo 20. junija 1925, na dan razglasenja v Službenih Novinah. Vsega obsojanja vredno je, da stopi v veljavo tako važni zakon prej, predno ga je pre-

tresala Narodna skupščina in da se isti predloži brez posvetovanja z zastopniki kmetijstva in kmet. združništva. V naši pretežno kmetijski državi, v kateri je industrija šele v povojih, so se klicali na posvetovanje zastopniki obrti, trgovine in industrije, zastopniki kmetijstva in kmetškega združništva pa ne; ni čuda, če novi zakon nikogar ne zadovoljava, če je vse, izvzemši težko industrijo, nezadovoljno ž njim.

Šele 12. okt., po preteku skoraj štirih mesecev, odkar je stopil zakon v veljavo, se je predložil zakon v pretres finančnemu odboru, ki je izvolil odsek, da prouči cel zakon. Kako važna vprašanja pridejo pri tem zakonu v poštev, kako nujno potrebno je sodelovanje gospodarskih krogov, nam priča delo tega odseka, ki je v dveh sejah proučil in spremenil le 42 tarifnih postavk izmed 725 tarifnih postavk zakona.

Zakaj kmet drago plačuje, kar kupi.

Zakon v predloženi obliki je nesprejemljiv, treba je mnogo sprememb, mnoge postavke treba zvišati, druge zmanjšati, nekatere ukiniti. Glavne hibe zakona so:

1. Vse postavke so povečane za 50 do 300%; nerazumljivo je povečanje carine izdelke železne industrije za 100—300% in manufakture za 50—150%, ker domača industrija ni v stanu in ne bo v doglednem času v stanu pokriti domače potrebe.

2. Povišanje uvozne carine za semena, umetna gnojila, kmet. orodje in stroje, bencin, galico in druga sredstva za pokončevanje živalskih in rastlinskih škodljivcev ovira povečanje kmet. pridelovanja in pocenjevanja stroškov pridelovanja.

Carina na galico je povišana od 3 zlate dinarje na 12 zlatih dinarjev, to je 144 papirnatih dinarjev, ali za 300% pri 100 kilogramih. To se pravi: vsakih 100 kil galice moraš plačati 228 Din dražje, kot bi jih sicer moral.

Carina za škropilnice pri vinogradih se je povišala od 100 zlatih dinarjev na 300 zlatih dinarjev, to je 3.600 papirnatih dinarjev pri 100 kilogramih.

Carina na pluge se je povišala od 15 na 40 zlatih dinarjev, to je 480 papirnatih dinarjev pri 100 kilogramih.

Carina na kose in srpe se je povišala od 30 na 70 zlatih dinarjev, to je 840 papirnatih dinarjev pri 100 kilogramih.

Za čilski soliter, dosedaj carine prost, se je določila carina 10 zlatih dinarjev, to je 120 papir. dinarjev pri 100 kilogramih.

Mlatilnice, kosilni stroji, separatorji in drugi stroji, ki so bili do sedaj carine prosti, sa zacarinjeni s 30 in 20 zlatimi dinarji ali 360 in 240 papirnih dinarjev pri 100 kg.

3. Carina na uvoz strojev onemogoča ustvaritev nove industrije, pomeni ugodnost za stara podjetja, katerim daje neke vrste monopolski položaj. Te carine najbolj jasno kažejo namen ministra financ, ki nima cilja pospeševati domačo industrijo, temveč le povečati državne dohodke.

4. Isti razlog je bil tudi merodajen za povišanje uvozne carine na surovine in polizdelke, katere nujno rabi naša domača industrija, a jih ne more doma dobiti.

Zakaj kmet poceni prodaja?

5. Ostale so v veljavi izvozne carine, katere otežkočajo naš izvoz in onemogočajo konkurenčno zmoglost našega kmetijstva na inozemskih tržiščih. Izvoznih carin bi ne smela predlagati naša vlada z ozirom na to, da se pojavlja na svetovnih trgih Rusija kot velik izvoznik kmetijskih pridelkov in z ozirom na to, da vlada v Sloveniji zastoj v — vnovčenju živine in lesa in morajo cene nesorazmerno navzdol iti.

Izvozna carina za konje, nam tri leta stare, znaša 16 zl. Din ali 192 papirnatih dinarjev za komad, za govedo od komada 15 zlat. Din ali 180 papirnatih dinarjev, za žive svinje do 70 kg teže 30 zlatih dinarjev ali 360 papirnatih dinarjev za komad, za teže svinje 16 zlatih dinarjev ali 192 papirnatih dinarjev za komad.

Za stavbeni les, samo posekan znaša izvozna carina od 2.50 do 5 zlatih dinarjev ali 30 do 60 papirnatih dinarjev za 100 kg, za tesan les 1.20 (hrastovi pragi) do 4 zlatih dinarjev ali 14.40 do 48 papirnatih dinarjev za 100 kilogramov.

Odsek finanč. odbora stvarno pretresa vse carinske postavke, zavzema se za zaščito kmetijstva, podporo ima v podtajniku ministrstva financ in v načelniku po-

ljedelskega ministrstva, ki se odločno zavzemata za opravičene zahteve kmetijstva.

Nasha zahteva.

Naše stališče je: uvoz kmet. potrebščin kakor umetnih gnojil, semen, kmet. orodja in strojev, galice in drugih sredstev za pokončevanje rastlinskih in živalskih škodljivcev mora biti carine prost, znižati se mora uvozna carina na manufakturno blago, železne izdelke in druge izdelke, katerih doma ne izdelujemo ali ne v dovoljni meri, popolnoma ukiniti se morajo vse izvozne carine za kmetijske pridelke; uvoz kmet. pridelkov v našo državo se naj zabrani z znatno zaščitno carino.

Narodna skupščina.

V torek 20. t. m. je bilo otvorjeno jensko zasedanje narodne skupščine.

Izvolili so najprvo predsedstvo za eno leto. Predsednik je radikal Marko Trišković, I. podpredsednik radikal Nikola Subotić in šele II. podpredsednik radičevce Stanko Šibenik, kar je radičevce zelo potrdilo. Vidi se, da se radikali iz njih naravnost norčujejo, ne da bi jim niti v malenkostih hoteli ustreči.

Naši poslanci so imeli sejo, na kateri so ugotovili, da se gospodarske in upravne razmere niti v Sloveniji niti drugod niso nič zboljšale, pač pa se z vstopom radičevcev v vlado še poslabšale. Vidi se, da radikali nimajo še namena Slovincem deliti pravico. Zato so poslanci sklenili, da tudi nadalje ne bodo podpirali take vlade, dokler se to stanje temeljito ne izpremeni.

V četrtek se je vršila volitev v finančni odbor. Ob tej priliki se je pokazal velik notranji razdor, ki že par let kali v radikalni stranki, ki ga pa Pašić s svojo osebnostjo vedno zopet za silo skrpa. Vladne stranke so hotele imeti 23 članov, opoziciji pa so prepustili 8 članov. Opozicija pa jih je hotela imeti 10 in je na tem vztrajala. Zato so se vršile volitve. Pa je dobila vlada — 19 članov, opozicija pa 12. Zakaj 40 radikalov ni glasovalo, ker je kandidate določil Pašić sam brez vednosti poslancev, nekateri radičevci pa so glasovali z opozicijo.

Naslednji dan je sklical Pašić sejo radikalnih poslancev ter eno uro govoril o potrebi discipline ter končal z besedami: Kdor ni zato, da obvelja disciplina, naj izstopi iz stranke, ali pa ga bom sam ven vrgel. O radičevcih je povedal, da so se odrekli vsem svojim zahtevam in da jih zato drži. Če pa bodo kaj rovali, jih bo vrgel iz vlade.

Finančni odbor je obdeloval carinsko tarifo, ki je za našega kmeta ogromne važnosti. Podrobneje o tem poročamo v uvodnem članku.

Vlada je predložila načrt invalidskega zakona. Ta načrt je posebno za prečane tako nezadosten, da ga vsa invalidska organizacija odločno odklanja. Načrt Davidovič-Koroščeve vlade, kateri se je izdelal v sporazumu z invalidi, je vlada zavrgla. Za izboljšanje drugega načrta se bodo z vso odločnostjo borili naši poslanci in imajo vse tozadavne predloge že pripravljene.

Ovaduštvo.

Ko so se katoliški Irci več stoletij junaško borili za svobodo svojega naroda, tedaj so jih Angleži na vse načine pritiskali. Vedno in povsod so iskali med Irci veleizdajalce, zarotnike in »protidržavne elemente«, ki so jih potem zapirali, mučili in velikokrat tudi obešali. Ker pa seveda takih veleizdajalcev navadno ni bilo, jih je bilo treba narediti, da se je preganjanje moglo nadaljevati. In delali so jih s pomočjo ovaduhov. To so bili moralno propadli Irci, ki so za velik denar pred sodišči navajali imena tistih veleizdajalcev, ki so jih Angleži hoteli imeti v ječi. Ti ovaduhi so pod prisego pripovedovali take reči — seveda izmišljene — da so »veleizdajalci« morali priti pod vrh.

Zato pa je veljal ovaduh pri Ircih kot izvržek človeštva, kot človek, ki ni več človek.

Ali nam more kaj drugega na misel hoditi, če mislimo na vlogo, ki jo pri nas izvršujejo gotovi liberalni vodilni krogi.

V vseh letih po prevratu naši liberalci — tu mislimo na odločujoče — n'so drugega delali, kot lezli velesrbskim politikom pod podplate, prodajali Slovenijo centralizmu ter ovajali Slovence kot protidržaven element, ki ga je treba iztrebiti.

Kdor je zasledoval pisanje »Slov. narodac« in »Jutra«, ta ve, kako sta vprav ta dva časopisa neprestano ovajala Srbom Slovence, češ da so le-ti — razen peščice liberalcev seveda — brez vsakega državljanskega čuta, polni avstrijakantskega duha in sovraštva do Jugoslavije.

Dalje so liberalci celo na najvišjih mestih vedno tožili našo stranko, ki je zastopnica slovenskega ljudstva, češ, da ima tajne zveze z inozemstvom to se pravi s papežem, ki da je najvišji vojskovodja S.I.S.

Dalje so liberalci skozi vsa leta v Belgradu na najpodlejši način sramotili in obrekovali našo duhovščino zlasti pa naše škofe, katerim glede ljubezni do države in naroda niti sam dr. Žerjav do gležnjev ne seže.

Neprestano ovaduštvo najgrše vrste, neprestana obrekovanja potom časopisja in potom osebnega vplivanja.

In zakaj vse to? Zakaj pa so irski ovaduhi ovajali najboljše irske može? Za denar.

Pri nas tudi za denar in še za moč ter čast. Denar, moč in čast so trije maliki, radi katerih liberalci postane tudi to, kar je najgrše in najpropalejšo — ovaduh.

Zakaj to pišemo?

Zato ker je to ovaduštvo rodilo toliko žalostnih posledic za Slovenijo. V Belgradu so se v začetku smejali liberalnim čenčam, potem pa so jim začenjali verjeti in čeprav je danes še vedno mnogo uglednih Srbov, ki poznajo suženjskega in ovaduškega duha naših liberalcev, vendar je ta vera v splošno protidržavno propalost Slovencev marsikje v vodilnih krogih prodrla.

Posledica pa je, da ravnajo s Slovenijo kot pastorko, zlasti v šolskem in gospodarskem oziru. Da morajo Slovenci plačati mnogo več davka kot je predpisanega in

da vodilni radikalni politik izjavlja, da se ne bo nič odnehalo, je to tudi posledica liberalnega ovaduštva: ljudstvo, ki je tako zelo »protidržavno«, je treba krepko pritiskati.

Zgodovina irskega ovaduštva se danes v Sloveniji obnavlja.

Irska zgodovina pa je šla svojo pot. Ovaduhi so propadli, Irska pa je ostala.

Slaba vest.

Na Drenovem griču pri Vrhniki so imeli zadnjo nedeljo Puceljevi in Prepeluhovi centralistični samostojneži shod. Prišla sta oba: Pucelj in Prepeluh. Pucelj zato, da ljudem dopove, da je centralizem najboljši za Slovenijo, Prepeluh pa zato, da razloži nevednim ljudem, zakaj je moral iz navdušenega republikanca in federalista postati monarhist in centralist.

Toda samostojneži so ljudje trde glave. Ne gre jim v glavo, kako je mogel Pucelj na znanem spomladanskem protestnem shodu s tako ogorčenostjo govoriti proti hudemu davčnemu pritisku, čež nekaj tednov pa je sam glasoval v narodni skupščini za dvanajstine, v katerih se vsi tisti davki na novo predpisujejo in še novi povrhu. Tega seveda tudi samostojneži ne morejo razumeti; zato ni čudno, da Pucelj ni imel sreče s svojim opravičevanjem.

Dalje samostojneži dobro vedo, da je Puceljeva stranka sedaj v vladi s štirimi ministri in v kratkem pride v vlado baže še sam g. Radič. Pa glej, kakor nalašč je ta vlada dala slovenski davkarji nalog, da naj z vso odločnostjo iztirjava zastale davke, dasi je Slovenija za letos predpisani del že plačala. Pa so prišli eksekutorji ter vzeli davkoplačevalcem kravo na cesti in denar iz žepa. Davčni pritisk je vprav sedaj, ko sedi Pucelj—Prepeluhova stranka v vladi, tako grozen, da so pretekli teden slovenski davkoplačevalci brez razlike strank na protestnem shodu v Ljubljani zopet enodušno ugovarjali proti ugonabljanju Slovenije. To pot seveda g. Pucelja ni bilo zraven, ker bi se to še njemu preneumno zdelo.

Vse Puceljeve politike seveda tudi samostojneži ne morejo razumeti; zato je Pucelj na shodu pač začel govoriti, pa je vsled tega silnega ogorčenja lastnih pristašev moral takoj nehati. Gospod je vzel klobuk in odšel. Bilo je to najboljše, kar je mogel narediti.

KMETSKI GOSPODARJI IN KMETSKI SINOVI.

nabavite si gotovo in takoj Koledar naše Kmetске zveze. Izšel je letos v posebno lični žepni obliki, vezan ves v platno in tiskan na finem papirju. Na koncu ima tudi 28 strani papirja za razne zapiske. Koledar prinaša mnogo tabel, ki služijo vsakemu kmetovalcu. Naj omenimo samo nekatere: Kako se zračuna kubična mera okroglih debel in klad, preračunavanje pesti v meter-sko mero, razmerje med živo težo in težo zaklane živine, koledar brejosti vseh domačih živali, stare in nove mere itd. Dalje ima poštno določbo, kolkovne pristojbine in vse semnje. Nato sledi mnogo gospodarskih člankov kakor: Mlekarstvo v

NOVIČAR

Varčna gospodinja pere samo z milom
»Gazeta«!

d Prihodnjic začnemo z lepo povestjo iz irskega kmetijskega življenja. Opozarjamo vse naročnike, naj jo pridno in pazljivo bero. V povesti bodo našli marsikaj, kar je tako podobno sedanjim našim razmeram.

d Domoljubove slike št. 10 so priložene današnji številki. Ob tej priliki prosimo vse prijatelje, naj nam pošljejo dobro izvršenih slik, ki kolikor toliko zanimajo vso javnost, ne morda samo zelo ozek krog ljudi.

d Jugoslovanski školje so pravkar dovršili svoja redna posvetovanja v Zagrebu. Obravnavali so o važnih notranjih cerkvenih zadevah. Med drugimi se je tudi razpravljalo o izdaji obrednika v domačem jeziku (kar pomeni, da se bodo zlasti sveti zakramenti kakor sv. krst, sv. poslednje olje, sv. zakon itd. delili v domačem jeziku). Prevajanje na slovenski in hrvatski jezik bo kmalu dovršeno. Govorilo se je tudi o preganjanju duhovnikov ter o namenu duhovščino izstradati. V tem oziru je bila poslana na vlado spomenica. Istotako so škofje odločno protestirali proti uvajanju brezverstva v šole, kar se v zadnjih časih z vedno večjim pritiskom poskuša in proti preganjanju katoliških organizacij, zlasti Marijinih družb in Orlov.

d Proti kletvini. Italijanski prosvetni minister je te dni izdal okrožnico na vse šolske oblasti, v kateri naroča, da morajo vse šole sodelovati, da se med narodom zatire kletvina in nesramno govorjenje. V isto svrhu deluje v Italiji poseben odbor, ki mu načeluje kralj kot častni predsednik; odbor ima po vsej deželi na tisoče podoborov. Pri nas bi bilo to nemogoče, ker bi liberalci rekli, da je boj proti kletvini in nesramnosti klerikalna agitacija, in ker potem ne bi mogli izdajati nesramnih in umazanih romanov, kot delajo sedaj.

d Zaupnikom Kmetijske zveze. Te dni smo razposlali Koledar naše K. Z. Skrbite, Sloveniji, Sadni izbor za Slovenijo, Poletna paša živine, Sadno drevje po njivah itd. Krasen je članek dr. Breclja o zdravstvu z naslovom: Bodi nam zdrav kmetijski dom. Vsak član Kmetijske zveze mora dalje pozorno prebrati članek: Cilji naših Kmetijskih zvez. — Koledar smo razposlali mnogim zaupnikom po deželi, da ga razprodajo. Oglašite se pri njih, da ga hitro razpečajo. Cena je kljub mnogo lepši opremi in trdnosti kot lansko leto ostala 10 Din. Kdor hoče naročiti naravnost, naj piše dopisnico na naslov: Jugoslovanska Kmetijska zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana. Kmetje iz ljubljanske okolice se tam lahko tudi osebno oglašajo in ga kupijo. Tudi Jugoslovanska knjigarna bo prodajala naš koledar kot druga leta. — Sezite tečaj hitro po svojem kmetiskem koledarju. Denar, ki ga zato žrtvujete, se bo bogato obrestoval.

prosimo, da ga takoj razprodaste. Poskrbite, da pride v vsako kmetijsko hišo. V imenu dobre stvari nujno želimo, da to delo hitro zvršite in tudi denar po položnici takoj pošljete.

d Izseljevanje v Ameriko. V ameriških Združenih državah se izdeluje postava, po kateri bo izseljevanje v Združene države znatno olajšano. Tisti izseljenci, ki so ameriški državljani, bodo namreč mogli vzeti k sebi svoje sorodnike, ki živijo izven Združenih držav.

d Ukinitev dveh gimnazijskih razredov. V Murski Soboti v Prekmurju so sedaj sredi šolskega leta ukinili VI. in VII. gimnazijski razred ter pognali dijake ali domov ali po svetu. Prekmurska gimnazija je namreč svobodomiselnost silno na poti, ker tam študirajo skoro sami kmetijski fantje, ki so pošteno in verni.

d Kaj vse vedo beograjski časnikarji! Neki beograjski časopis je te dni prinesel novico, da je 420 Slovencev iz blejske okolice obiskalo slavno goro Athos, ki leži v Grčiji in ki je znana po velikem številu pravoslavnih samostanov, ki leže po njenih pobočjih. Srbski časnikar ve celo povedati, da so ti pobožni Slovenci obiskali veliko srbskih samostanov, zlasti slavni samostan Hilendar. — V renici so pa Blejci obiskali Sv. Goro pri Gorici — na Athos pa slovenski romarji vekomaj ne bodo hodili.

d Razdelitev podpore za občine, prizadete po toči. Ministrstvo za poljedelstvo je te dni razposlalo na velika županstva seznam, kako se je razdelila 3 milijonska podpora za po toči poškodovane kraje. Dne 29. oktobra je, kakor smo že poročali, poslanec Franjo Žebot zopet posredoval za poškodovane občine v Sloveniji. Našim poslancem se je posrečilo, da je Slovenija od 3 milijonov dinarjev vendarle dobila 410.000 dinarjev za najhujše prizadete občine. Mariborska oblast dobi od te vsote 260.000 dinarjev, a ljubljanska 160.000. V mariborski oblasti je bila škoda po toči mnogo večja kakor v drugih oblastih, radi tega dobi Maribor največjo vsoto. Razdeljevala bo po oblasteh državno podporo posebna komisija, ki jo bo sestavil veliki župan. Tudi za okraje bodo sestavljene posebne komisije, katere bodo določili okrajni glavarji. Ministrstvo je naročilo velikim županom, da se morajo predvsem ozirati na one občine, ki so bile po toči najhujše prizadete.

d Seznanje dinarskih novčanic. Ker se je izdala v promet že velika množina kovnega drobiža po 2 Din, se je vzela iz obtoka sorazmerna množina bankovcev po 1 dinar, ki so že popolnoma obrabljeni. Ta papirnati denar se izroči delegacijam finančnega ministrstva, kjer se prešteje. Ves ta papirnati denar se potem sežge.

d Novo veličastno cerkev bodo začeli v kratkem zidati pravoslavni v Beogradu.

d Nova železniška postaja Holmec se vpelje na progi Maribor—Prevalje.

d Kakšna bo zima. Francoski zvezdoslovec Mauré napoveduje, da bo letošnja zima bolj mrzla kakor navadno, zato pa bo tudi prihodnje poletje bolj toplo kakor običajno. Francoski učenjak zatrjuje, da se zopet povrne normalno vreme, kakršno je bilo pred desetletjem. V bodoče bomo imeli zopet ostre zime z visokim snegom in vroča poletja. V teku prihodnjih mesecev moramo računati tudi z manjšimi ali večjimi potresi. Tudi lani so napovedovali hudo zimo in je vendar ni bilo.

d Fantje, ki se hočete poučiti, kaj vam je storiti, da dobite vse ugodnosti vojaške službe, kupite Koledar Kmetijske zveze, kjer najdete v članku: »O vojaški dolžnosti« natančno razlago, kaj vam je storiti.

d Umrl je v Leonišču v Ljubljani zlatomašnik g. Simon Zupan, bivši župnik na Ježici pri Ljubljani. Pokojnik je bil znan po svojem blagem značaju in dobrem srcu. Bog mu bodi večni plačnik!

d Umrl je v ljubljanskem Leonišču g. Anton Uršič, posestnik v Št. Vidu v Vipavi, star 75 let. Pokojnik je bil eden najodličnejših gospodarskih delavcev v zasadenem ozemlju ter vedno odločen pristaš SLS. Naj mu sveti večna luč!

d Umrl je 19. oktobra v Gabrovčah pri Krki po dolgi in mučni bolezni Anton Poljanec (Matizel) večletni župan krški. Njegov pogreb je pričal kako je bil spoštovan. Pokoj njegovi duši!

d Medved napadel kravo. Iz Broda ob Kolpi poročajo, da se v zadnjem času, ko so poljski pridelki večinoma že spravljani, približujejo vasem medvedi ter napadajo živino. Tako je pred nekaj dnevi blizu Gašparcev velik medved napadel gozdarjevo kravo, ki je v smrtnem strahu sicer srečno ušla kosmatinecu, a je na begu padla preko neke strmine ter si polomila rebra.

d V grobu nima miru. V Zagrebu so izkopali truplo obešenega Aliagića, ki je umoril pokojnega ministra Draškovića. To pa zato, ker vsako leto o Vseh svetih na grobu delajo nemire. Zato je policija ukazala truplo odstraniti.

d Žrtev alkohola. Na Lešnici eno uro poškodovano od Novega mesta, se je zgodil preteklo nedeljo krvav zločin. Na večer so prihajali vaščani iz svojih vinskih hramov, kjer so stiskali grozdje. Znak vsega razpoloženja je bilo glasno petje, ki je odmevalo daleč naokoli. Kdo bi mislil, da bo nekaj trenotkov pozneje uničeno mlado življenje. Sin posestnika Janca, ki se je nedavno vrnil od vojakov in je znan kot alkoholičan vdan in nasilen človek, je brez vsakega povoda začel med sosedi, ki so bili zbrani na vasi, z odprtim nožem divje mahati okoli sebe. Ranil je pri tem več oseb, dijaka novomeške gimnazije Riflija, sina posestnice Rifelj na Lešnici, je pa zadel z nožem v vrat tako silno, da je ta po par minutah izdihnil. Cele vasi se je polotila velika razburjenost in žalost nad žalostno smrtjo dobrega fanta. Ubijalec se je sam javil oblasti.

I^a Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Zopet en dokaz več, kake sadove rodi nesrečni alkohol in kam vodi slaba vzgoja.

d Strašen zločin v Marezigah. V vasi Labor pri Marezigah na Primorskem sta živela 38 letni kmet Ivan Coslovich in njegova žena Marija. Z njima je živela 12 letna Marija Verdian, hči iz prvega zakona Coslovichove žene in edina dedinja celokupnega posestva. Da bi se deklice iznebila in dobila posestvo v svojo last, sta sklenila dekleta siloma spraviti s sveta. Ravnala sta z njo skrajno surovo, končno pa sta jo skušala zastrupiti. Ker se jima to ni posrečilo, jo je oči minuli ponedeljek zjutraj zadavil, nato pa vrigel v občestni tolmun. Ljudje so zločin takoj odkrili in naznanili orožnikom. Coslovich in žena sta najprej zbežala v gozlj, nato sta se pa javila sama. Ljudje so ju hoteli linčati. Zločinca so odvedli v koprške zapore.

d Novo telefonsko napravo, ki je došla iz Nemčije na račun vojne odškodnine, instalirajo sedaj v Ljubljani. Zice ne bodo napeljane nad cesto, temveč pod zemljo.

Odlikovanje domačega podjetja. Tvrdka Remec-Co., tovarna upognjenega pohištva in lesna industrija Duplica pri Kamniku, je razstavila na drugi mednarodni razstavi za stanovanja, higijeno, glasbo in šport ter splošne iznajdbe, ki se je vršila letos septembra meseca pod pokroviteljstvom belgijskega kralja in kraljice v Bruslju v Belgiji svoje izdelke oklenjenega lesa s pristnimi furnirji, ki jih je kot prva uvedla v fabrikaciji pohištva v naši državi in upognjeno pohištvo. Tvrdka je dobila veliko odliko z zlato medaljo za njene izdelke, kar je vsekako čast domačemu podjetju.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Tretja obletnica fašistovskega pohoda v Rim. V nedeljo bodo Italijani praznovali tretjo obletnico, odkar so fašisti gospodari Italije. V Gorici, kakor tudi v drugih primorskih krajih se za to priliko pripravljajo na velike slavnosti.

Preganjanje slovenskega časopisja v Italiji. Če slovenski listi količjak spregovore o fašistovskih nasiljih, jih takoj zaplenijo. Te dni je bila zopet zaplenjena »Goriška Straža« radi članka: »Za pravice narodnih manjšin.« Zapiemba se v tozadevnem odloku utemeljuje s tem, da se trdi, da narodne manjšine niso v Italiji prav nič zapostavljene. Seveda se tej trditvi goriškega podprefekta še celo Italijani smejejo.

Razpust občinskega odbora v Devinu. Občinski odbor v Devinu je razpuščen. Za komisarja je imenovan seveda fašist.

VOJAŠKE ZADEVE.

Vprašanje. Kedaj se sprejemajo gojenci v podčastniško šolo? Ali se more vstopiti tudi pozneje, kakor ob določenem roku? Do katerega čina lahko avanzira, kdor dovrši podčastniško šolo? — D. G.

Odgovor. Da se more pouk v podčastniški šoli redno vršiti, je jasno, da se sprejemajo gojenci le ob zato določenih terminih. Kedaj se sprejemajo v posamezne šole, je vedno razglašeno v časopisih in na deski pri okrajnem glavarstvu. Kdor dovrši podčastniško šolo, lahko doseže vse podčastniške čine do narednika-vednika. Ob posebnih sposobnostih more postati celo častnik.

Vprašanje. Pri letošnjem naboru sem bil potrjen. Rojen sem l. 1904. Brat, ki je rojen l. 1899.

ni služil pri vojaki, ker je bil vedno nesposoben, ker si je zlomil nogo. Oče je star 60 let in bolan. Imam 3 sestre, katerih starejša je bolna. Tako sem hranilec družine. Ali imam pravico do oprostitve ali do skrajšanega roka. — G. M.

Odgovor. Pravice do skrajšanega roka nimate. Pač pa bi imeli pravico do oprostitve, če ne plačujete na leto nad 20 Din neposrednega davka in če dokazate, da sta tako oče kakor brat za delo in za upravo popolnoma nesposobna. Če mislite, da imate te pogoje, vložite prošnjo.

Vprašanje. Moj oče je služil polni rok in je v vojni padel. Ravnetako je služil moj brat polni rok in celo 5 let. On je bil prvenec. Jaz sem drugi sin in moram služiti polni rok in sicer radi tega, ker bi bil moj brat kot prvenec moral služiti skrajšan rok. Bil je prvenec in jaz sem bil star takrat šele 11 let. Vložil sem prošnjo za skrajšan rok. Prošnja pa li je bila zavrnjena iz vzroka, da bi moral imeti moj brat po čl. 49 skrajšan rok in se mora tudi smatrati, da je služil le skrajšan rok. Moj brat pa ni mogel služiti skrajšan rok, ker takega roka tedaj sploh ni bilo, ker tudi sedanji vojaški zakon tedaj še ni veljal. Ali naj vložim proti tej rešitvi pritožbo? Ali je pričakovati ugodne rešitve?

Odgovor. Navedena razlaga čl. 49. zak. o ustroju vojske se nam zdi zelo prisiljena in nepravilna. Sploh pa moramo ugotoviti, da se nam iz novejšega časa znani slučaj, ki jih je rešilo neko poveljstvo vojnega okrožja v protislovju z besedilom zakona. Zato priporočamo prizadetim, da v takih slučajih, kjer je iz rešitve takoj jasno, da ne odgovarja smislu zakona, vložijo zoper nepravilno rešitev pritožbo. To priporočamo tudi v predmetnem slučaju. Če ste pritožbeni rok zamudili, vložite znova prošnjo in če bo odbita se pritožite.

Vprašanje. Imam dva brata, ki sta že odslužila vojske in eno sestro. Potrjen sem na skrajšan rok. Starejši so mi umrli in sem sedaj sam gospodar ter plačujem 39 dinarjev davkov. En brat se je drugam priženil, drugi je pa za težja dela nesposoben. Ali bi me bilo mogoče oprostiti vojaške službe? — J. P.

Odgovor. Za oprostitve nimate pogojev, ki jih zahteva vojaški zakon, pač pa imate edino pravico do skrajšanega roka.

Vprašanje. Pri zadnjem naboru sta bila potrjena k vojakom dva brata, oba za 18 mesecev. Oba bi šla rada takoj k vojakom, da tako čim prej odslužita. Nekateri dvemijo, da bi bilo to sploh mogoče. Ali res ni?

Odgovor. Nobene ovire ni po vojaškem zakonu, da ne bi mrgla oba takoj ob rednih vpoklicih k vojakom. Pač pa določa vojaški zakon, da se na prošnjo lahko enemu vojaška služba za toliko časa odloži, da drugi odsluži.

Vprašanje. Prvi in drugi brat sta bila potrjena na polni rok. Tretji brat je star nad 17 let. Prvi brat pa je pri vojaki umrl. Ali bise sedaj mogla drugemu bratu, ki še služi vojaška služba skrajšati na skrajšan rok? — V. T.

Odgovor. Drugemu bratu se ne more vojaška služba skrajšati, ker nima v zakonu predpisanih pogojev za skrajšan rok.

Odgovor. Drugemu bratu se ne more vojaška služba skrajšati, ker nima v zakonu predpisanih pogojev za skrajšan rok.

Vprašanje. Sva dva brata dvojčka. Oče je služil polni rok. Koliko časa bova služila midva? — J. V.

Odgovor. Eden izmed Vaju bo služil skrajšan rok. Kateri, bo pač določila naborna komisija.

Za jalove krave in junice ter sravnitno vnetje so edino zdravilo Bosulin-svečice, ki jih razpošilja z živinozdravniškim navodilom škatljo po 30 dinarjev lekarna Hočevar — Vrhnika. 7058

»Prva pomoč«. Opozarjamo na dr. Rusovo knjigo »Prva pomoč«, ki je nujno potrebna telovadnim, športnim, gasilskim, reševalnim društvom, kmetovalcem, orožniškim postajam, županstvom, župnim uradom, industrijskim podjetjem, šolam itd., ker daje vsa navodila za pomoč ob nezgodah. Dobi se v vseh knjigarnah. — Cena 32 Din.

POLITIČNI ZAPISKI

p Dr. Korošec prireja shode po Dalmaciji, kjer vedno bolj vre proti Radiću.

p Radikali in radičevci se gledajo kot pes in mačka. Dasi sede v skupni vladi, vendar radikali nagajajo radičevcem, kjer morejo. Morejo pa namreč povsod. Radičevski ministri se pritožujejo, da jim radikali povsod mečejo polena pod noge, radičevski poslanci pa se kregajo nad svojimi ministri, češ, da prav nič ne dosežejo. Ni čuda, da je Radić zelo slabe volje in je v svoji jezi v »Domus« sedanjo vlado krepko napadel. Ves odpor proti Radiću izvira od Pašića, ki bi rad nove volitve in sicer take, da bo imela radikalna stranka absolutno večino v državi in bi vladala sama. Temu se pa opirajo višji krogi, ki ne marajo, da bi se Hrvali in Slovenci popolnoma odbili. Zato vprav višji krogi žele, da tudi Radić stopi v vlado in prevzame del odgovornosti.

p Vedno lepše. Proračun, ki se pripravlja, bo zahteval 14 milijard dohodkov. Se bodo jemali krave na cesti. Kdor še danes ne vidi, kako potrebna nam je avtonomija je ali bolan na umu ali pa hudoben.

p Ali bo ali ne bo? Naši liberalci si v Belgradu na vso moč prizadevajo, da bi jih radikali sprejeli medse. Toda radikali se zlasti otrsajo dr. Žerjava, katerega ministrovanje prav dobro poznajo. Zato so liberali pripravili žrtvovati dr. Žerjava ter poklicati na njegovo mesto dr. Kramerja, urednika »Jutra«. Pa tudi ta gospod pri radikalih ni v najprijaznejšem spominu. Žalost pri njih je vsesplošna. Edino upanje je sedaj samo še gospod Pašić, ki svojih misli še ni povedal.

p Sijajen članek je napisal dr. Žerjav v zadnji Domovini. Opisuje, kako je SLS opustila — avtonomijo (čujte, čujte!) in da so naši poslanci čisto napačno naredili, ker so se v finančnem odboru tako krepko postavili proti previsokemu davku in da bo zato njemu (dr. Žerjavu) težko kaj doseči proti davkom. Z dr. Pivkom da potihem delata za volilce, ker ne marata svojih dejanj obežati na veliki zvon. Dr. Žerjav postaja zabaven, zelo zabaven. (Ali je to »Galgenhumor«?)

p Oblastne skupščine. Dr. Žerjav piše, da so klerikalci krivi, da se ne razpišejo volitve v oblastno skupščino. Dr. Žerjava vprašamo, kdo je bil dalj časa v vladi, on ali dr. Korošec. Zakaj pa ni on razpisal volitev, saj je skoro vedno sedel v vladi in po Jutrovem zagotvilu je imela njegova stranka vedno ves vpliv v Sloveniji. Torej kdo je kriv, g. Žerjav? Dalje g. Žerjav trdi, da bodo oblastne skupščine naslednice bivših deželnih zborov. Toda kakšne naslednice! Deželni zbori so imeli kaj pravic, oblastne skupščine pa čisto nič in bi bile samo novo finančno breme za davkoplačevalce, ker bi jih morali vzdrževati.

p Nova vaba. Centralisti in svobodmislci v Sloveniji in Belgradu so prišli na sijajno misel, kako razbiti SLS in pridobiti Slovence za centralizem in brez-Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

NAZNANILA

n Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Novem mestu se je preselilo iz dosednjih prostorov — bika tiskarne Krajec — v poslopje Ljudske posojilnice v Novem mestu, vhod iz stranske ulice, kjer uraduje vsak dan, razen nedelj in praznikov.

n V Predvoru nad Kranjem otvori Ljudski oder Kat. prosv. društva sezono za l. 1925-26 v nedeljo 8. nov. ob 3. popoldne. Na sporedu je petje in dve veseligrji. Posebna vabila se ne bodo razposiljala, na kar opozarjamo. Na svidenje!

n Ljudski oder v Ljubljani izposoja nadalje: »Čevljar baron«, šala s petjem v 3. dej. »Polet«, komedija v 3. dej. (noviteta). »Okrog zemlje v 80. dnehe«, veseligrja v 6. slikah (samo moški). »Strah z dolgo roko«, burka v 3. dej. (samo moške vloge). »Stric v Toplica«, veseligrja v 4. dej. »Lumpaci Vagabund, burka s petjem v 3. dej. »Težke ribe«, veseligrja v 3. dej. »Križarska vojna«, veseligrja v 3. dej. (noviteta). Sluga in njegov grof, burka v 3. dej. (noviteta). »Cirkus Smolenski«, veseligrja v 2. dej. »Svet«, komedija v 3. dej. »Moje brata brate«, veseligrja-enedejanka (noviteta). »Zaostali ptič, burka-enedejanka (noviteta). »Za nogavice«, burka-enedejanka (noviteta). »Pojdiva na izprehode«, veseligrja-enedejanka (noviteta). »Zapravi-vec, čarobna igra s petjem v 3. dej. (za večje odre). »Pod varstvom Matere Božje, ljudska igra v 4. dej. (samo moški). »Sv. Julijan, izkaz v 4. dej. (samo ženske). »Sv. Miklavž, mirakel v 2. slikah. »Tujece, legenda v 3. dej. »Amas«, rimska drama v 5. dej. (samo za večje odre). — Ljudski oder prevaja sedaj božični igri »Logarjeva sinovca ali »Mir ljudem na zemlji« v 5. dej. in »Božični blagoslov« v 3. dej. Te igre so zelo primerne za naše podeželske odre in jih bo lahko že začetkom meseca novembra t. l. izposojal.

n Zupanski tečaj. »Zupanska zveza« priredi naslednja dva poučna tečaja: Dne 8. novembra t. l. (v nedeljo) v Starem trgu (Poljanska dolina) v črnomeljsem okraju; drugi dan, v ponedeljek dne 9. novembra t. l. pa v Metliki. — Predavali bodo trije uradniki velikega župana o vseh aktualnih in za občine važnih poslih občinskih in druge javne uprave. Zato bo v posebno korist ne le županom, temveč vsem občinskim odbornikom, da se udeležijo predavanj v največjem številu. — V Starem trgu se prične predavanja takoj po rani (zjutranji) maši ter se med dopoldanskim cerkvenim opraviлом eventualno prekinejo, potem pa po njem zopet nadaljujejo. Bliznjim kočevskim občinam je dana prilika, da se udeležijo tega tečaja. — Udeležence se bo naznanil kraj na dan predavanj. — V Metliki se prične tečaj v ondotnem društvenem domu ob pol 9. uri dopoldne. Predavanj naj se udeležijo zanesljivo vse občine okraja. — Zupanska zveza.

n Zahvala. Podpisani se zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali, da sem dobil povrnjenih polovico stroškov za ležarino pri svojem pohištvu, katerega sem oddal po železnici, ko sem bil iz Postojne pregnan od Lahov. Posebno zahvalo izrekam g. Ivan Stanovniku, bivšemu drž. poslancu, g. Vidcu, centralnemu žel. nadzorniku in g. Mihaelu Kreku, tajniku SLS v Ljubljani. — Franc Bobnar, monter vodovoda, Tomišelj.

n Franc Gore, veleposesnik in živinorejec na Vrhtrebnjem naznanjam, da dobim 10. novembra t. l. 2 bika in 1 žrebca za oplemenitev domače živine.

ZVON jeklen, težek nekaj nad 1400 kilogr., glas H, premer 142 cm, je naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod številko 7054.

verstvo. In ta sijajna misel je: če bodo duhovniki centralisti in svobodomiselnici, potem — zlati čas zdaj Kranjcem pride. Pa so se lotili duhovnikov, da jih pridobijo. Najprvo so jim pobrali vse plače, da dobivajo samo 25—50 Din mesečno, potem pa jih v časopisih neprestano sramotijo kot protidržavne elemente, njihove škofo pa obrekujejo kar po vrsti. Ni čuda, da Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

PO SVETU

Vojška med Grki in Bolgari. Med Grki in Bolgari obstoji že staro sovraštvo. To se je pa ob svetovni vojni še zelo povečalo, ker so Grki zasedli mnogo bolgarskih krajev. Te dni pa je prišlo do pravcate vojne med temi sosedi. Bolgari so namreč ustrelili nekega grškega vojaka, ki je prestopil mejo in nato še enega oficirja. Vsled tega pa so Grki udarili z armado na Bolgare, ki se jim niso mogli postaviti v bran, ampak beže in prepuščajo Grkom vas za vasjo. Tako so že do zadnje nedelje Grki zasedli 30 km dolgo in 12 km široko ozemlje na katerem leži sedem vasi. Z artilerijo pa obstreljujejo bolgarsko mesto Petrič. Bolgari imajo že mnogo izgub in tudi med civilnim prebivalstvom je več mrtvih in ranjenih. Prebivalstvo beži in ne more s seboj jemati ne blaga in ne živine. Beguncev je že okoli 15.000. Bolgari so se radi grškega napada pritožili na »Društvo narodov«. Glasom pravil tega društva, ne sme nobena država pričeti vojno, predno ni spor predložila društvu v presojo. Ker so tako Grki, kakor tudi Bolgari člani Društva narodov, zato tudi nje večajo ta pravila. Glavni tajnik društva je takoj sklical sejo sveta za ponedeljek. Če so res Grki vzrok krvoprelitja, kakor jih dolže Bolgari, bodo pač morali nositi posledice in dati Bolgarom zadoščenje, ker jim sicer preti nevarnost, da jim države, ki so članice Društva narodov napovedo vojno. Verjetno je, da so te spopade res zakrivil Grki, ki se po zatrditvi Bolgarov silno boje, da se ne bi Bolgari zvezali s Turki in ne bi prišli po ozemlje, ki so ga svoječasno Grki zasedli. Upamo, da bo Društvo narodov, ki uživa na celem svetu velik ugled, znalo spor mirno rešiti in da bo preprečilo novo balkansko vojno.

Politični begunci v Albaniji pomiloščeni. Albanski predsednik Ahmed Zogu je podpisal ukaz, s katerim so pomiloščeni albanski politični begunci, ki se nahajajo v inozemstvu. Vsi se morejo vrniti domov in jih glasom Ahmed Zogujeve obljube ne bodo preganjali radi dejanj proti sedanjemu režimu.

Fašistovskega nasilja še ne bo konec. Ko se je Mussolini vrnil z mednarodne konference iz Locarna, so ga posetili novinarji in ga vprašali, kdaj bodo fašisti nehali z nasilstvi. Mussolini pa je odgovoril, da bodo fašisti ostali neizprosni in brezobzirni, dokler ne bo cela Italija fašistovska.

Nemčija vstopi v Društvo narodov. Vsled uspešnih pogajanj v Locarnu je Nemčija vstopila v Društvo narodov. Vsa duhovščina kar dere za samostojnejši in centralisti in da bodo še ta teden vsi škofoje prestopili v pravoslavno vero. Tiči pa so ti liberalni gospodje in znajo vsako stvar tako v roke prijeti, da je čisto gotovo — polom.

p Klerikalna stranka razpada v predelih brezverske Domovine že 5 let. V zadnji številki Domovine je razpadla menda že dvainpetdesetih.

čiji omogočen vstop v Društvo narodov. Vrnili bodo Nemčiji najbrže nekaj kolonij, katere je v vojni izgubila.

Boji v Siriji se še vedno nadaljujejo. Francozi so v s lnih skrbah za to kolonijo. Poroča se, da so vstasi zavzeli mesto Damask.

Nova državljanska vojna na Kitajskem. Na Kitajskem so zopet izbruhnili nemiri. Med seboj se bijeta dva generala seveda vsak s svojo vojsko. Oba bi namreč rada postala vladarja Kitajske.

Vojaška obveznost v Ameriki. V Ameriki nimajo splošne vojaške obveznosti, ampak so vojaki le dobro plačani prostovoljci. Ker pa Amerikanci ne morejo v militarizmu zaostati za Evropo, nameravajo tudi tam uvesti splošno vojaško obveznost.

Kaj me gledate debelo?
Ker mi delo gre veselo,
hitro, naglo izpod rok?

Rabim pač „GAZELA“ milo,
ki se peni mi obilo
in ni trdo kakor rog!

Vedno sem se prej trudila,
mного časa zamudila,
pa zaman je bil ves trud!

Končno si „GAZELA“ milo
sem kupila in perilo
perem zdaj brez vseh zamud.

Priporoča se manufakturna trgovina

R. Miklauc („Pri Skofu“), Ljubljana

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine
je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

MODROCE ZIMNICE, POSTELJNE MREŽE in tapetniške izdelke prodaja najceneje Rudolf RADOVAN, tapetnik, Ljubljana, Krekov trg Stev. 7 (poleg Mestnega doma).

SIROM · DOMOLJUBINE

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI.

(Razno.)

Ogenj je nastal v ponedeljek, dne 12. okt. popoldne v vasi Mladje. Pogorel je gospodar Martin Kuhar na št. 2. Zgorel mu je kozolec, pod, senica, dravnica, krma, precej živeža in še več drugega. Streho na hiši pa so pri gašenju razkopali. Tako je naenkrat skoraj ob vse. Cela vas Mladje je bila v nevarnosti. Potreben je pomoči, da se zopet opomore v današnjih težkih časih. Ljudje, radi mu torej pomagajte! — Tudi tenske so keparke. V ponedeljek 19. t. m. je na semnju v Krškem predzrna ženska roka sogla v notranji žep suknje M. S. iz tukajšnje župnije in mu vzela denarnico s 2500 Din. ki je bil ravno prodal kravo. Pravčasno je še zapazil tatvino in stekel za žensko, ki je vrgla denar od sebe. Pa je bila tudi takoj kazna za greh. Navzoči sejmariji so jo baje precej poštovali in jo edgnali na glavarstvo. — Grozdje je potrغانo in spravljeno Valed različnih uim, toče ponekod, gnulobe in paleža je mošta ponekod precej manj, kakor lanske leto, ki ga je bilo tudi bolj malo. Drugi imajo nekako enako lanskemu pridelku, drugi pa zopet pravijo, da celo nekaj več. — Prvi sneg je sapadel pri nas v prigorju v noči od 19. na 20. t. m., pa ga je kmalu vzelo. — Tukajšnje izobraževalno društvo se pripravlja na igro »Deseti brate«. Pisatelj povesti »Deseti brate«, Jurčič, je pravzaprav naš rojak. Vsaj njegov oče je bil tukaj doma na Jablanici, ki se je potem priženil na Muljavo pri Stični. Njegov študent je rad zahajal na počitnice na Jablanico in je spisal mnogo povesti iz naših krajev, tako n. pr. »Tihotapec«, čigar povest se je vršila tam nekje na Gorjancih nad Oštreem. Mislimo, da bo igra ljudi zanimala.

BEGUNJE.

(Razno.)

Umrl je Jože Vogelcnik p. d. »Uencek«, priden kmet in mošt stare korenine. Učel je voziti mladega vola, ki ga je tako sunil, da je umrl. Komaj je osdravel od dolgotrajne bolezni — zlomljenje noge, kar ga je doletelo tudi pri vožnji, je prišla še druga, — sadnja nesreča. — V Slatni je zgorela Zebrelcova bajta, ki v nji ni nihče stanoval. Požar se je pojavil 23. okt. ob 3. jutraj. Zagal je brkone kak hudobneč.

ZABNICA.

(Blagoslovitev spominske plošče.)

V nedeljo dne 25. t. m. se je izvršilo pri nas odkritje in blagoslovitev spominske plošče padlim vojakom iz tukajšnje župnije. Slovesnost je izvršil g. dekan Matija Mrak ob asistenci g. župnika Sarca in domačega župnika. G. dekan je v svojem nagovoru poudarjal, naj nas trpljenje padlih žrtv navdaja s upanjem na boljšo bodočnost. V imenu vojni udeležencev je govoril tukajšnji rojak g. inženir Peter Oman in se v svojem govoru spomnil prestopnega trpljenja po bojiščih, iz katerega naj vzklije mir in bratstvo med narodi. Pri slovesnosti je sodeloval domači moški zbor in godba tukajšnjega gasilnega društva in se je vsa slovesnost lepo izvršila.

IZ NOVEGA MESTA IN OKOLICE.

(Ljudska posojilnica.)

Ljudska posojilnica, edini naš denarni zavod v Novem mestu, ki ga moremo priporočati, se lepo razvija. Večina naših ljudi razume, da je tudi pri posojilnicah treba upoštevati načelo: »Svoji k svojim« in se krepko oklepa tega zavoda. Posojilnica, ki uraduje v lastnem poslepu na glavnem trgu in ki ji stoji na čelu načelstvo, sestojече iz najuglednejših in zaupanja vrednih naših zaupnikov, je v polnem razmahu. Z zadovoljstvom je treba ome-

niti, da vse laži, ki jih od časa do časa vrčijo v javnost naši politični nasprotniki, zelo malo zaležejo. Liberalnim bankirjem seveda ni prijetno, da naše ljudstvo ne mara več nositi svojih žuljev v njihove blaginje, zato se poskušajo rešiti s tem, da begajo ljudi z nižjo obrestno mero, ki da jo imajo naše posojilnice. Z ozirom na to odločno poudarjamo, da se obrestna mera naše posojilnice ne razlikuje od drugih denarnih zavodov. O tem in o popolni varnosti naložb pri naši Ljudski posojilnici naj naši vrli zaupniki po deželi ob vsaki priliki in neprestano poučujejo ljudstvo. Liberalni zaupniki v Ljubljani so sklenili, da bodo na tihem agitirali proti našim denarnim zavodom. Odgovor na to je jasn — Naš denar v naše posojilnice!

SV. PETER PRI NOVEM MESTU.

(Ob grobu umorjenega.)

Pravkar je skopnel prvi sneg, ki je te dni pobelil vrhove bajnih Gorjancov... Ploščonost naše njive so zorane — posejane... Letos so dale gorice... Skozj faro stopa frančiškanski brat, se priporoča, zahvaljuje ljudstvu za obilne darove... Na večnih vratih sta visoke hišice na Lešnici visi črnoobrobljen list... Tako pričena kronika naše Mladeniške Marijane družbe z dne 20. t. m. — Kolika je pač človeška bridkost in slabost...! Pa kaj se je vendar zgodilo? Preteklo nedeljsko noč so »Rifljenci« zopet prebedeli v strahu in grozi... Pred kratkim je poročal »Domoljub«, kako srečno so pregnali vlomilce, predvečernjo noč je junška mati preklečala ob nogah umorjenega sina... — Ves potek prežalostnega dogodka je javnosti že naznanil »Slovenec« v št. 238. z dne 21. t. m. V blagobno pojasnilo pa bi si k sporočilu drznili samo kratko dostaviti tele. Pisano je prvič: »sin pos. Janez« — znanega g. predstavnika vsakokratnih liberalnih političnih strank v občini! — »se je sam javil sodišču.« — Bil je tedaj gotovo med tistimi, pod katerih nožev ostriro je padla nedobudna žrtev... Tiskano je drugič: »...fant je znan kot alkoholni udan in nasilen človek...« Naše »Prosvetno društvo« je uprav v nedeljo popoldan v »Kat. domu« priredilo predavanje o vplivu alkohola na slovine... Verno smo poslušali g. govornika — strokovnjaka izbrane besede — o prestopkih, — o pregreških, — o hudodelstvih — in si jih zapomnili... »Nesrečnega Joška pa zraven ni bilo...« Devčliti Pokojni Frančišek Seraf. je bil najrazumnejši mladenič v župniji, up naše novomeške okolice — in cele domovine... Oprostite! Mrtvemu čas: en spomin! — Se tole: Pogreb je bil nekaj posebnega... Ob odprtem grobu smo čuli besede prisege, besede zvestobe marijanski misli in nje poglavitni... — Stariši, — vzgojitelji, — učitelji! Svobodomiseln duh veje iz brlogov hinavcev, tatov, — da celo morilcev, zato nazaj z vzgojo mladine k disciplini izrazito katoliškega mišljenja in življenja!

SHOD V SMLEDNIKU.

(Naša šola.)

Prejšnjo nedeljo smo imeli pri nas shod. Poročal je poslanec Brodar. Z njegovim govorom in poročilom smo se strinjali vsi, tudi naši prejšnji republikanci sedanjí največji monarhisti. Shod je trajal 2 uri. Vsi zborovalci so odločno sahtevali, da se v Smledniku dimpreje nastavi vsaj ena učna učiteljska moč. Ze nad 1 mesec smo brez vsake učne moči, a imamo drorazredno šolo. Če pa mi starši le 3 dni ne pošljemo otroka, je že kazn.

SV. JURIJ POD KUMOM.

(Kako napredujemo.)

Tukajšnji farani smo za napredek zelo vneti. Postavili smo še ob vodstvu g. župnika Avseca nov Društveni dom, v katerega prostorni dvorani je priredilo Prosvetno društvo že več predstav. Zal, da nas je gosp. J. Strah, kaplan in ustanovitelj prosvetnega društva, prehitro zapustil. Od tega časa smo bili kakor ovce brez pastirja in nismo imeli nobene prireditve. V našo srečo in zadovoljnost smo dobili sedaj novega zelo dobrega gosp. nadučitelja (Rostaharja), kateri se z vso vneto trudi za napredek izobrazbe. V ta namen je izbral primerno število fantov, ki se z veseljem vadijo

spevoigre »Kovačev študent«. Kakor se sliki, bomo imeli v kratkem času nastop.

BREZJE (SV. NEŽA) PRI TRZICU.

(Zahvala.)

Posesniki naše vasi se sklenili, da napravijo glede kakšnega požara hidrante iz našega vodovoda in zraven potrebne vodne cevi. Ker je pa še vedno draginja in denarja primanjkuje, smo se obrnili s prošnjo za podporo na Vzemmo zavarovalnico, ker tam nismo tudi za visoke vsote zavarovani. Dosegli smo in že tudi prejeli 1500 Din podpore, za katere se na tem mestu zavarovalnici srčno zahvalujemo ter je povsod priporočamo. Svoji k svojim!

JEZICA.

(† Simon Zupan.)

V petek dne 23. t. m. smo položili k večnemu počitku na Jeziči zlačomašnika Simona Zupana. Pokojnik, ki je pridobil tekom svojega 26-letnega župnikovanja na Jeziči neizmerne zasluge za našo faro. Bil je vzoren duhovnik in vreden učitelj. Z veliko vneto je skrbel za lepoto božjih bramov, ki jih je popolnoma prenovil. Skrbel pa je tudi za izobrazbo in napredek svojih faranov. Ustanovil je kat. izobraževalno društvo in Oria, katerim je bil dolgo časa duševni voditelj. Postavil je tudi na Jeziči lep in prostoren društveni dom. Veliko je sodeloval pri občini in ga je občinski odbor za zasluge imenoval za častnega občana. Pokojnik bo ostal Posavcem trajno v hvaležnem spominu. — V soboto 24. t. m. pa je umrl pesesnik in železničar Frane Močelnikar iz Stožice. Rajni bil skrben družinski oče in zvest katoliški mož. Zapuša ženo in dve hčerki. Prizadežim naše iskreno sožalje.

VRHNIKA.

V vrhniski okolici je družba, ki prireja gledališke predstave na naših odrih z namonom, da zbira s tem denar za sveto-trojiske zvonove. Nastopajo tudi pod firmo naših društev. Opozarjamo tem poim, da ta družba nima nobenega pooblastila naših društev, da bi smela v njihovem imenu nastopati. Kakor se je izvedelo, jih tudi odbor za nabavo zvonov pri Sv. Trojici ni zato pooblastil.

DRENOV GRČ.

(Shod samostojnih centralistov.)

Samostojno kmetijska vojska se je zbrala v nedeljo na Drenovem grču. Generalni štab: Pucelj, Prepeluh, Kušar in Marinko so se pripeljali z oklopnim vlakom na Drenov grč, njihova vojska je bila zbrana na odprtem dvorišču pri »Kalendrus«. Toda glej ga vruga! Bilo je tudi toliko nasprotne vojske, da je bil g. Pucelj bombardiran z mnogimi očitki in ker se ga beseda ni prišla, celo z lističi, ko so mu leteli v obraz, v naročaj in žep. Te bombe, ki so smrdele po glasovanju za povišanje in po glasovanu za centralizem, so tako uplivalo na Pucelja, da je pobral klubok in odšel, četudi mu je »Kalender« napravil na svojem dvorišču govorniški oder. Volivcem SLS ni bilo treba niti nastopiti, ker se je pojavilo v vrstah Pucelj Prepeluhove vojske toliko dezertierjev, da ne bo ta vojska niti do ene zmage prišla.

PODLIPA.

(Novi g. župnik.)

V četrtek je prišel k nam novi gospod župnik Jožef Gnidovec. Pot v vas in vas sama je bila ozaljšana z mlaži in venci, cerkev vsa okrašena v znamenje veselja, da smo dobili zopet gospoda župnika.

Hrastove hlode

za žaganje in stoječe hrastove gozdove kupuje parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani.

Proda se iz proste roke od posetva
BOKAVCE »Strobelhof«
4 travnike kateri se prodajo tudi posamezno

in pa malo kmečko HIŠICO s kakimi tremi orali zemljišča — vse v bližini bokavske graščine pri Kozarjih nad Ljubljano. — Pojasnila daje Rudolf KOKALJ, Ljubljana, Prešernova ulica 54/L 7203

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.
61

Globoko obdelovanje zemlje.

Rastlina bo tem boljše uspevala, čim več zemlje ima na razpolago, iz katere črpa hranine. To pa zamore le iz tiste zemlje, v kateri se redilne snovi razkrajajo potom zraka in ogljikove kisline, torej samo iz obdelane zemlje. Čim globlje obdelamo zemljo, tem več zboljšamo njeno rodovitnost in s tem povečamo tudi pridelke. To načelo bi moral kmet upoštevati v veliko večji meri, kakor to dela in bi dobil iz zemlje več pridelkov in zboljšal svoje gospodarsko stanje. Prednosti, ki jih daje globoko obdelovanje zemlje, so veikle.

1. Z njim olajšamo koreninam v globočino. Dolgo se je mislilo, da ne potrebujejo kmetijske rastline globoke zemlje, ker nimajo dolgih korenin. To je pa velika zmota. Z natančnimi preizkusi se je dognalo, da poganjajo v rahli zemlji žito, sočivnice, detelja in druge svoje korenine po cel meter globoko. V plitvi zemlji seveda ne morejo tako globoko poganjati, ker jim trda spodnja plast tega ne dopušča. Če pa to zrahljamo in pripravimo s tem koreninam prostorno, globoko in zdravo bivališče, razrastejo se te jako krepko in naberejo mnogo več redilnih snovi, vsled česar se tudi gornji del rastlin boljše razvije.

2. Zemljišče, ki je globoko obdelano, ne trpi toliko od mokrote in suše kot plitko obdelano. Plitka plast zemlje se ob trajajočem deževnem vremenu kmalu popolnoma napije z vodo, vrhnja plast postane blatna, ker ne more voda skozi trdo spodnjo plast, nastane močvirje in setev se uniči ali pa vrže le pičle pridelke. Če je pa zemlja še enkrat tako globoko zrahljana, se razdeli vlaga na dvakrat tako obsežen prostor in postane njiva močno in globoko namočena. Globoko zrahljana zemlja se spomladi zaradi tega veliko prej osuši in jo moremo torej mnogo prej obdelati. Nasprotno ohranijo taka tla ob suši več časa vlago, ker se spodaj zrahljane plasti ne posušijo tako lahko kakor gornje in jih tudi talska vlaga lažje namaka. Razen tega zamorejo rastline svojo potrebo na vodi kriti iz mnogo večjega prostora, v katerem imajo razpredene korenine. To je ravno vzrok, da so pridelki na globoko obdelanih zemljiščih v suhih krajih in v sušnih letih mnogo bolj gotovi.

3. Vsled globokega obdelovanja poveča se rodovitna zemlja. Spodnje zemeljske plasti imajo mnogo redilnih snovi, ki pa ne morejo koristiti rastlini, dokler so zaprte. Z rahljanjem tal se pa otvorijo, razkrajajo in nudijo rastlinam bogat vir hranin. Zračna vlaga, gorkota, gnoj rastlinske korenine zamorejo sedaj bolj globoko in v kratkem času spremenijo tudi bolj globoke plasti v rodovito prst. Tako obdelovanje zemlje stane sicer nekoliko več truda pri oranju, kar se pa z dobrimi plugi lahko doseže. Zato se pa precej zvišajo pridelki.

4. Ker imajo rastline na globoko zrahljani zemlji bolj krepke korenine in bolj močne poganjke, nam na takem zemljišču

n. pr. žito mnogo manj poleže nego na plitvem. Tudi bolezní napadajo krepko rastlino manj nego slabotno. Tudi plevel lažje zatiramo na globoko obdelani zemlji, ker pride njegovo seme globoko v zemljo, kjer se zaduši.

Kmetovalec mora torej svojo zemljo globoko obdelovati, če hoče iz nje izvleči čim večjih pridelkov. V to svrhu si mora nabaviti dobre pluge, ki z lahkoto preorjejo tudi globoke zemeljske plasti. Pri tem delu se mu je držati naslednjih pravil:

a) Če je spodnja zemeljska plast še divja, ne smemo zemlje kar naenkrat pregloboko orati. Ako bi se naenkrat spravilo preveč puste zemlje v rodovito vrhnjo plast, bi s tem prav lahko to poslednjo za nekaj časa poslabšali, ker se mora pusta zemlja prej na zraku, v mrazu in dežju šele razkrojiti, kar pa je tem težavnejše, čim debelejša je plast. Če hočemo delati brez te nevarnosti, vzamemo podzemski plug, ki spodnjo plast samo zrahlja, toda je ne zmeša z gornjo.

b) Prvo globoko oranje je opraviti vedno le v jeseni, da zamore zemlja, ki se spravi na vrh, po zimi dobro sprhniti in razpasti. Pač pa je spomladi umestno, da orjemo samo nekaj palcev globlje ter s tem samo načnemo za prvo leto spodnjo plast, ki jo potem jeseni še globlje zrahljamo. Na globoko izorano zemljo posadimo najprej okopavine, krompir, koruzo itd., ker s tem pripomoremo, da se zemlja lažje razkraja.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Valutno stanje minolega tedna. Na deviznem tržišču v minolem tednu ni bilo posebnega protmeta, čeprav je bilo precej blaga, posebno izvozniškega na razpolaganje. Dinar je bil v Curihu stalen na 9'21 centimov. Od važnejših sprememb na mednarodnem deviznem tržišču je zaznamovati predvsem padanje francoskega franka in italijanske lire. Pri franku je vzrok neuspeh domačega in ameriškega posojila, pri liri pa je naraven pojav, da se ta denar vrača na svojo realno vrednost, iz katere ga je Musoliní po sili in brez podlage dvignil. Mažarska valuta je prešla na zlato vrednost in si je izbrala kot novo edinico »pengo«, ki bo veljal 12.500 sedanjih papirnatih kron oziroma v našem denarju okroglo 10 dinarjev.

g Vrednost denarja dne 27. t. m. V Curihu je naš dinar veljal 9 centimov 20 stotink. Na domačih borzah v Zagrebu in Belgradu so plačevali inozemski denar po sledečih cenah: 1 angleški funt šterling 274 Din, 1 ameriški dolar 56.4 Din, 1 nemška marka 13.42 Din, 1 švicarski frank 10.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.96 Din, 1 francoski frank 2.42 Din, 1 italijanska lira 2.24 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 bolgarski lev 0.38 Din, 1 rumun. lej 0.27 Din, 10.000 mažarskih kron 7.91 Din.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčija s žitom je splošno bolj mriva, ker se splošno pričakuje nazadovanje cen vsled dobre letine po celem svetu. Posebno Rusija ima po sedanjih cenitvah izredno dobro letino in razpolaga z ogromnimi množinami pšenic za izvoz. Inozemstvo ne kupuje pri nas malodane ničesar, ker smo v primeri z Mažarsko in Rumunsko predragi. — Tudi na ljubljanski blagovni borzi je bil v zadnjem tednu promet bolj šibek. Za 100 kg različnih pridelkov so se plačevale sledeče cene: Pšenica domača, postavljena v Ljubljano, 260 Din, pšenica bačka, 76—77 kg težka, postavljena v Ljubljano 290 Din; ječmen domači, 63—64 kg težki, postavljen v Ljubljano, 220 Din; oves sremški, postavljen na sremsko postajo 161 Din Oves bački, postavljen v Ljubljano, 210 Din; koruza stara, dvojno rešetana, postavljena v Ljubljano, 220 Din; koruza stara, postavljena na slavonsko postajo 185 Din, sremška ravnotako 182.50 Din; koruza v storžih, postavljena na slavonsko postajo, pri takojšnjem plačilu cele kupne svote 122.50 Din. Domač fižol, postavljen v Ljubljano, je dosegel sledeče cene za 100 kg; ribničar 300 Din, mandalon 285 Din, prepeličar 310 Din. Sremški fižol, postavljen na sremsko postajo, se je plačeval za 100 kg; rujavil po 200 Din, mešani po 170 kg. Krompir beli, gladki, na štajerski postaji 75 Din; proso medjimursko, postavljeno v Ljubljano po 275 Din; jabolka namizna, sortirana, postavljena na štajersko postajo 320 Din. Krma, stisnjena v bale in naložena na nakladalni postaji v Sloveniji, se je ponujala za 100 kg: seno sladko 80 Din, seno kislo 60 Din, slama 50 Din.

g Borza lesa. 1 kubični meter lesa raznih vrst in mer, postavljenega na obmejno postajo je stal: Hrastovi frizi od 4—8 m dolgi, 1300 Din, hrastovi plohi monte, neobrobjeni 900 Din, trami monte 320 Din, jelovi remeljni 530 Din, mecesnovi remeljni 600 Din, borovi remeljni 550 Din, bukov plohi 700 Din, bukov hloidi 440 Din, bukov letve I. vrste, 1250 Din, bukov decimali, I. vrste, 900 Din, jelovi hloidi I. in II. vrste 300 Din; za 1 kubičen meter lesa, naloženega na nakladalni postaji, se je plačevalo: hrastovi drogi 400 Din, borovi plohi monte, suhi, 450 Din, javorjevi plohi monte, 650 Din. Bukova drva postavljena na obmejno postajo so stala za 100 kg 23.50 Din.

g Tržne cene v Ljubljani. V prošlem tednu je zaznamovati sledeče cene: Mes o: goveje v mesnicah 16—19 Din, na trgu 15—18 Din za kg, telečje 17—20 Din, svinjina 20—27.50 Din, mast 30—31 Din, gnjat 35—37 Din, koštrunje 14—15 Din, konjsko meso 7—9 Din za 1 kg. Perutnina: piščanec za komad po 15—22.50 Din, kokoš, petelin raca po 25—30 Din. Mleko in mlečni izdelki: mleko 2.50 do 3 Din za liter, sirovo maslo 40 Din za kg, čajno maslo 55—60 Din, kuhano 45.—, bo-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

hinjski sir 36 Din za 1 kg. J a j e a: 1.75 Din za komad. K r m a za 100 kg: sladko seno 75 Din, polsladko 60 Dni, slama 50 Din.

ŽIVINA.

g Ljubljanski živinski sejem 21. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih 96 volov, krav in telic 163 prašičev ter 191 konj. Kupčija je bila precej živahna. Zlasti so se cene govedi krepko držale. Cene teletom so ustaljene in ravnotako prašičev. Ker se precej prašičev ponuja, je skoraj gotovo, da bodo cene nekoliko padle. Delni izvoz drži še sedanje cene. Posebnih sprememb pa za enkrat še ni pričakovati. — Cene za 1 kg žive teže so bile: Voli prvovrstni 10 do 11 Din, voli rejeni 9—9.75 Din, vprežni voli 8—9 Din, bikji rejeni 8—9 Din, krave prvovrstne 8—8.75 Din, krave rejene 7 do 7.50 Din, telice pitane 9—10 Din, telice rejene 8—8.75 Din, krave klobasarice 3.50 do 5 Din, teleta teža, debela 12.50 do 13.25 Din, teleta rejena 12—12.25 Din, teleta zaklana za kg mrtve teže 15—16 Din, peršutarji 13—14 Din, prašiči domači zaklani 16.50—17.50 Din, banaški špeharji težki, prvovrstni 18.50—19 Din, lažji 17 do prašiči špeharji živi 16—17 Din, prašiči 17.50 Din; prašiči za pleme za komad po starosti in kakovosti 150—200 kg, plemenske krave s teleti dobre molznice 4000 do 5000 Din, navadne krave mlekarice 2500 do 3000 Din.

g Prašičji sejem v Mariboru 23. t. m. Prignanih je bilo 270 prašičev, 1 ovca, 3 koze. Povprečne cene so bile za kos: prašiči 5—6 tednov stari 100—150 Din, 7 do 9 tednov stari 150—215 Din, 3—4 mesece 250—320 Din, 5—7 mesecev 350—480 Din, 8—10 mesecev 520—680 Din, 1 leto stari 1000—1100 Din. Nadalje se je plačevalo za 1 kg žive teže 11—11.50 Din, za 1 kg mrtve teže 15—18 Din. — Prodanih je bilo 187 prašičev in 1 ovca.

g Število konkurzov v Sloveniji. V septembru t. l. je bilo v Sloveniji razglašanih 6 konkurzov napram 14 v avgustu t. l. in 3 v septembru lanskega leta. Skupno je bilo v prvih devetih mesecih t. l. v Sloveniji 69 konkurzov napram 22 v enakem času lanskega leta. Konkurzov in poravnjav skupno je bilo v prvih devetih mesecih t. l. 121 napram 78 v enakem času l. 1924.

g Slaba vinska letina v Hercegovini. Letošnja trgategv grozdja v Hercegovini je zelo slabo izpadla, tako, da so vinogradniki pridelali komaj polovico vina od lani. Tudi kakovost je zelo slaba, kajti deževno in mrzlo vreme je oviralo napravo sladkorja in pospeševalo gnilobo jagod.

g Pridelek češpelj v Južni Srbiji. Kakor poročajo iz Južne Srbije so češplje tamkaj kakovostno mnogo slabše, nego se je pričakovalo, če tudi to običajno sledi ob množinsko dobrih letinah. Prodajajo se tamkaj suhe češplje po 3.50 Din za eno oko (oka je turška mera, ki tehta 1 kg 283 gr). Ker so cene žganju zelo povoljne, se je mnogo češpelj podelalo v žganje. Cena žganju, ki ima 20 stopinj, je v Belgradu 19 do 20 Din (s plačano trošarino) in v Gornjem Milanovcu 13—13.50 Din.

g Pomen čilskega solitra za vrtnarstvo. To slovensko knjižico je ravnokar izdala Delegacija proizvajalcev čilskega so. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

GOSPODINJA

Vzgoja.

Klepetavost. Otroci z nemirnim temperamentom in živahno domišljijo postanejo zaradi svojega trajnega izpraševanja vsej okolici nadležni. Lahko se pa tudi navadijo, da o vsaki stvari naglo sodijo in so v svojem govorjenju površni. Takim otrokom mati prav gotovo ne sme dovoliti, da se povsod vmešavajo v govorjenje, zlasti ne odraslih oseb, sama pa mora biti tudi vedno na straži, da sama ljudi prenašlo ne sodi in so ogiblje vsake klepetavosti, da ne daje otroku slabega zgleda.

Površni in klepetavi otrok naj bo vedno zapóslan s kakim opravkom, ki ga pa mora lepo in dobro izvršiti tako, da mu za nepotrebno klepetanje prav nič časa ne ostane. S takim umerjenim delom pride polagoma otrok do tega, da začne razmišljati o tem, kar dela in se tako v vsem svojem bistvu poglobi. Na ta način polagoma izgubi vsiljivo klepetavost, ki baš na otrocih tako preseda.

Vrtnarstvo.

SPRAVLJANJE SADIK ZA ZIMSKO UPORABO.

Kolerabe. Po zimi se zelo prileže zeleňjavi, zato treba poskrbeti in pripraviti o pravem času v jeseni. Mlade dorasle kolerabe se previdno vzamejo iz zemlje in se presade v klet v rahlo prst, in sicer tako, da se glave ne dotikajo, ker pretesno presajene rade gnijo. Sade se vrstoma tako, da je vsak oddelek čez glave s prstjo zakrit. Prezime pa tudi lahko v gnojaku ali pa v zato izkopanih jamah. V jame se sadi koleraba vrstoma, ne pregošto in se vsaka plast zakrije s prstjo kakor v kleti. Prestare sadike se ne obnesejo dobro in so tudi navadno trde. Zato morajo biti za prezimovanje le blede, a doraščene glavice. Mesto zelenja, ki navadno segnije, se rabi zelenje od zelja in ohrovtu za kuhinjsko uporabo.

litra v Belgradu. Spis bo zelo prav prišel vsem kmetovalcem, vrtnarjem in onim, ki se količak pečajo za vrtnarstvom in cvetlicami. V njem so kratka navodila za gnojenje posameznih rastlin s čilskim solitrom in drugimi gnojili. Tako se lahko vsakdo natančno podučí, kako in kdaj mora gnojiti k sadnemu drevju, raznemu grmičevju, vrtnicam, vinski trti, korenju, repi, pesi, zelju, krompirju, kumaram, solati in drugi zelenjavi, vrtnim cvetlicam in cvetlicam-lončnicam itd. Priporočati je, da to knjižico prečita vsak kmetovalec ter vsak ljubitelj rastlin in to tembolj, ker jo na željo dobi brez plačila. Oglasiti se mu je samo pismeno na naslov: Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 16, ki mu na željo dopošlje tudi še druge kmetijske knjižice, bodisi v slovenskem ali v srbohrvaškem narečju, ki jih je dosedaj izdala Delegacija.

Rudeča pesa. Pozno v jeseni se pesa izkoplje in ščavje poreže. Pri vzdigovanju iz zemlje je treba paziti na to, da ne ranimo sadike, ker ranjena sadika toči sok, kar škoduje dobremu okusu. Tudi ščavja ne smemo iz istega vzroka tesno ob sadiki odrezati. Prezimuje pesa v kleti, ali pa na prostem v jami kakor repa. Jame se zakrijejo oziroma zasipljejo s prstjo, nato pa še z listjem ali slamo.

Zelje in ohrovt. Zelje in ohrovt sta precej trpežne kakovosti. Iz vrtnice grede se rabi v pozni jeseni, da zime. Za zimo se pa napravi takole: Izkopli dve dolgi vstricni jami kake 2 dm globoki. Izrui ohrovt zaporedoma iz zemlje in jih postavi v pripravljene jame tako, da se glave nasprotne jame naslanjajo druga ob drugo. Ko je vse tako lepo položeno, zagrnj glave s prstjo. Ko začne zmrzovati, pokrij nasip s listjem ali slamo, pa tudi smrečje je dobro. Tako spravljen ohrovt in zelje se navadno boljše obdrži, kot pa če ga spraviš v klet, ker v kleti rad segnije.

Šivilja.

JESENSKI IN ZIMSKI KOSTUM IZ ČRTASTEGA BLAGA.

(Glej današnjo prilogo).

Za ta izredno lepi in praktični kostum je treba nekako 3 m blaga, ki naj bo 140 cm širok. Črtasto blago je zbrati zaradi tega, da se našije na krilo in rokave proga enakega blaga le, da so črte drugače obrnjene, kar je edini okrasek na celi obleki, ki je baš zaradi te preprostosti tako elegantna.

Za krilo zadošča ena širina blaga, ki se stika ob levi strani. V pasu je lahko, kar je zelo praktično in prijetno za nositi, vplejana elastika in je potem krilo lahko popolnoma sešito kakor vreča, lahko pa je tudi od spodnjega roba navzgor napuščena za ped dolga razpora.

Jopa je kratka, le nekoliko čez hoke in se preko bokov sprijemlje života, dočim je čez pas iste širine kakor čez pleča. (Katera si je pripravila za naš pomladni kostum kroj iz papirja, ji bo tudi za to kostum dobro služil.) Taka jopa se imenuje »sakóč«. Ovratnik in reverji so kakor moški. Rokavi so srednje široki, ne preozki in za pestjo nekoliko razporjeni in imajo na vrhu počezne proge za okras po en gumb. Jopa se zapenja s tremi velikimi gumbi, trije drugi pa so v enaki višini in razdalji le za okras.

VSEM NAROČNICAM VIGREDINE

vzorčne pole naznanja uprava Vigredi, da je oktobrska vzorčna pola že pošla in je zadnje naročnice ne morejo več prejeti. One, ki so poslale zanjo denar, imajo plačano s tem že novembrsko polo. One pa, ki so plačale vse tri pole, a oktobrske niso prejele, imajo plačano že januarsko. Toliko v vrednost, da ne bo nepotrebne pisarjenja.

Ako hočete štediti svoje perilo, tedaj uporabljajte pri pranju samo mišo »Gazela«!

IZOBRAZBI

Fantovski večeri v pismih.

»Stari fant«, čigar pisma smo brali v lanskem in letošnjem Domoljubu, jo je baje popihal čez lužo.* Kaj ga je gnalo, mi ni znano: ali želja po zaslužku, ali radovednost, ali brihtnost. Najbrž bo zadnje, ker je že pokojni dr. Krek trdil, da se med Slovenci najraje izseljujejo najbolj brihtni ljudje. Bodi torej kakor hoče »starega fanta« ni več med nami in z njim naj bi prenehali tudi fantovski večeri v Domoljubu; toda nel Preveč so se nam priljubili. Zato želi gospod urednik, da tudi mnogi bralci Domoljuba, da ta pisma za fante in može ne izostanejo. Prav iz tega namena je podpisani nocoj na večer godu svetega arhangela Rafaela prijel za pero, da nadaljuje tam, kjer je nehal »stari fant«. Raziskoval naj bi dobre in slabe stvari iz življenja zlasti naših vaških fantov. Kar je med njimi dobrega, naj bi utrdil, kar je slabega, odpravil! In tako mi že nocoj nudi praznik Vseh svetnikov in Vernih duš, ki sta dva velika praznika skupnosti vseh kristjanov, opozoriti naše fante in može na:

I. Bratstvo v domači fari.

Nedavno se je oglašil pri meni Gmajnarjev Lojze, ki je ves čas med vojsko delal kot rudar na Češkem, zadnja leta pa na Francoskem, pa mi je potožil: »Zdi se mi, da fantje nič več ne držijo tako skupaj kot smo včasih. Kar je včasih eden rekel, to je storil tudi drugi. Sedaj pa najraje vsak hodi svojo pot. Tako sem jih nagoval, da bi se lotili sedaj v jesenskem in zimskem času z zidanjem društvenega doma, pa povečini niso zato. Vse polno je izgovorov, ne vem pa, kje tiči zadnji vzrok.«

Vzrokov je več, sem odgovoril Lojzetu. Povzeti pa se dajo v dva glavna: v enega, ki so ga že poznali naši predniki in sploh ljudje vseh časov, to so splošne človeške slabosti. Drug vzrok pa je novejši in tega čutimo zlasti mi, to je vedno večja ločitev ljudi glede načelnih vprašanj.

Prvi vzrok needinosti med ljudmi in torej tudi med fanti so ko rečeno človeške slabosti. Imenujmo nekatere, ki so že sicer od nekdanj delale razdor, ki pa morda prihajajo do veljave vedno bolj šele v novejših časih! Taka slabost je že ošabnost, ki se kaj rada pokaže zlasti pri neizobraženih in duševno omejenih ljudeh. So ljudje, ki hočejo vse vedeti, vse presojati, o vsem govoriti, četudi niso morda še nič skusili, nikjer bili, čeprav nikdar ničesar ne bero. So ljudje, ki hočejo, da se vsak pogovor, vsako dejanje vrti le okrog njih. Da tak človek odbija od sebe, pa tudi mnogo prepira zaseje, je več kot gotovo. Kaj rada se ravno iz takele ošabnosti izcimi tudi gospodstva željnost, ki gre za tem, da si druge ukloni,

da hodi po njih, da si jih naredi sužnje. Temu ali onemu se posreči, da se skuplje in prerije nekoliko naprej in to morda iz čisto malenkostnih razmer. Bil je kočarjev sin, pa je v Ameriki dobro zaslužil. Drugemu se je posrečilo priti na grunt, tretji je postal ugleden podjetnik in skušnja kaže, da so ravno takile ljudje, četudi so vmes častne izjeme, večkrat silno naduti in objestni. Čutijo se vzvišene nad vse vaščane kot nekdanji graščaki. In to pokažejo toliko bolj, kolikor bolj so duševno omejeni in umsko in srčno neizobraženi. — Slabost, ki je med našimi ljudmi že od nekdanj razdrila mnogo prijateljstva zlasti po vaseh, je pohlep po zemlji in z njim z družene pravde. Koliko pravi je že bilo po naših vaseh zaradi pedi njive ali gozda, zaradi par smrek ali kakega pota in koliko sovraštva je zanesel med cele rodove kak snež, ki ni maral pustiti, kar je bilo njegovega in četudi je bila malenkost in ki ni maral vrniti, kar ni bilo njegovega, četudi ni imel od tega nobene koristi! — Take slabosti, ki uničujejo prijateljstvo zlasti med fanti, so bile in so še iz prijene deklinje, ki so vsakomur naprodaj. Koliko pretepo, sovraštva, pravi je že zanesla ta ali ona umazanka po duši med mirne vaščane! — Slabost, ki razdira skupnost, je pijača in takih slabosti je še na cente ne da bi jih podrobneje opisovali.

Prej pa moramo poudariti drug vzrok, ki dela, da tudi fantje več ne držijo skupaj, kot so včasih namreč okoliščine, da se ljudje in tako tudi fantje po naših vaseh vedno bolj ločijo na splošno glede mišljenja in življenja v dve veliki ali pa še več postranskih struj.

Včasih so bili fantje skoraj brez izjeme globoko verni. Imeli so pač svoje muhe in slabosti, a čez vero, Boga in cerkev se ni nihče predaleč spozabil. Skupaj so hodili k nedeljski službi božji, skupno poslušali pridigo in krščanski nauk, skupno opravili velikonočno izpraševanje, skupno šli v procesiji za farnim banderom, skupno obhajali cerkvene in druge slovesnosti, skupno prispevali v vse javne bogoslužne namene... Reči smemo: podlaga skupnosti je bila pred vsem verska in cerkvena misel. Zvon domače farne cerkve, nauk dušnega pastirja, misel na odgovornost pred Bogom, to je bilo v prvi vrsti tisto, kar je vezalo ljudi med seboj in tako združevalo tudi fante v medsebojnem mišljenju in življenju.

Zal, da je današnje dni marsikje drugače. Mnogi so namreč tudi med fanti in možmi, ki so vero in pošteno življenje zavrgli med staro šaro. Duh novodobnega brezverstva jih je objel in jim pristudil vero in cerkev in duhovna in s tem uničil ono vez, ki edina more ljudi resnično združevati.

Sem spada tudi takojmenovano »strankarstvo«. Pričelo se je med nami šele pred 50, 69 leti. Tedaj so namreč prišli z Dunaja

nekateri skrahirani študentje — med njimi na čelu urednik Železnikar, ki osebno sicer ni bil napačen človek, če bi se ne bil dal od drugih izrabiti —, ki so zavrgli vero očetov v nemškem svobodomiselstvu in to tujo navlako jeli potom cerkvi sovražnih časopisov širiti tudi med naše ljudi.

Kajpada je nastal v srcih vernih Slovencev proti temu nasilju upravičen odpor in tako se je pričelo usodno strankarstvo, ki danes celo fante razdvaja v mnogih vaseh. Kje je odpomoč, je jasno. Vere, na kateri sloni naša časna in večna sreča, ne moremo pustiti, da pade. Treba je, da nehajo nasprotniki napadati vero, Cerkev in vse, kar je z njima v zvezi in kmalu bo strankarstva konec. — Končam naj za danes! Iz vsega vidimo, da je treba človeka notranje osvoboditi, osvoboditi ga pred vsem novodobnega brezverstva, osvoboditi človeških pregreh, pa bo zopet več edinstva po vaseh in povsod. In v to naj priporočimo tudi nadaljna pisma, ki jih piše

Vaš
vaški učitelj.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Sprejem kovaškega VAJENCA. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Franc Prevodnik, kovaški mojster, Bistrica, Podbrezje — Gorenjsko. 7169

Za jesensko sezijo nudi tvrdka F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29

veliko izbiro novega blaga, kakor: sukno za moške obleke in površnike, velour in pliš za damske plašče, volneno za kostume, razne barhente v krasnih novih vzorcih kakor tudi vsakovrstno kotenino že od 10 Din naprej. Ravno kar dole svilen rute in šerpe. Velikansko izbiro pletenih volnenih jopic za moške, ženske in otroke. Izgotovljeno moško in žensko perilo, obleke, predpasnike, velike in otroške (pri nas vedno najlepše narejene). Opozarjamo cenj. občinstvo, da pazi na naš naslov: SV. PETRA CESTA 29, ker le tu se nahaja prava trgovina »PRI IVANKI«, kjer se prodaja rajše z marjšim pa gostejšim dobičkom.

Križev pot 100 cm visok, za kako podružnico, se po nizki ceni prodaja. — Drag. HROVAT, podobar, Domžale 62. 7202

UČENCA poštenih, krščanskih staršev, ki ima veselje do kroj. obrti, sprejme takoj Ciril Razpotnik, organist in krojač, Hinje, p. Struge — Dol.

Ali že veš?

V škofiji Loki, kapucinsko predmestje, v trgovini

MIHAJLO LAPUH

kupiš brezdvomno najcenejše vse manufakturno blago! Štof dobiš že po 40 Din za meter, močne porhaste ostanke po 12 Din za meter, narejene moške in ženske srajce po 45, 50 in 55 Din itd.

2 vajenca za miz. obrt sprejem. Ivan Polenšek, Podgora 24, št. Vid p. Lj.

Krompir

za seme in uporabo: bel, rumen ali rožnat, nudi za takoj KMETIJSKA ZADRUGA V PTUJU, 4

* Pa se bo še oglašil, pravi (uredništvo).

LISTEK

Ni pohvale, ni kupčije.

(Konec.)

Zadovoljna in srečna sta vstala prijatelj in umetnik in sta zapustila gostilno. Tudi lepi Jaka je mignil natakarju in ko je plačal, je izprašal dečka spretno po Isarovi villi.

Ko sta stopila tovariša lepih umetnosti iz gostilne, sta si pogledala v oči in zagledala usta v pomenljiv zasmeh. Lepi Jaka je pregovoril:

»Vino se nama izplača. Bom točno na mestu in telefoniram že drevi, da bova imela jasno nebo.«

Landsky je bival v gostinski sobi pri Isarjevih. Kmalu, ko je odbila ura štiri, je trkal na spalnična vrata umetnikova. Isaro je odprl in se kremžil:

»Slabo noč sem imel, saj veste, kako sem nemiren — če bo le vse v redu!«

»Brez skrbi,« je miril Landsky. »Malo nemira je neizogibno v takih stvareh, veliki dogodki se naznanjajo že dolgo poprej.«

Zadovoljen sam s seboj se je nasmešnil in korakal pred Isarom po širokih stopnicah navzdol. Odprla sta previdno hišna vrata. Bilo je blizu jeseni, zunaj se je komaj danilo, mrzel zrak jima je polil hrbet. Hitela sta k utici, ki je bila blizu železne ograje ob cesti.

Čakala sta dobro četrt ure. Tihoma so se oglasila vrta vrata, na beli pesek vrtno stezo sta stopila dva moža in šla naravnost napram hiši. Isaro je vzdihnil: »Vendar enkrat!«

Landsky ga je opomnil: »Zdaj pa pogledajte! Čudili se boste spretnosti teh ljudi.« Plezati sta znala moža res! Nakrat je bil prvi na balkonu, vrgel je pleteno lestvo svojemu tovarišu, ki mu je sledil ročno. Steklo je bilo hitro ubito in moža sta izginila v sobi.

Isaro se je čudil: »Taka ročnost! Tatovi po poklicu bi ne mogli delati hitreje.« »Kaj nisem rekel?« se je povzdignil Landsky, ki je slutil, da ga nagradi Isaro po knežje za njegovo izborni misel.

Nakrat sta se stresla Landsky in umetnik. Težak korak se je bližal po cesti, kmalu je zaključalo na vratih, nekdo je stopil v vrt.

»Jo, čuvaj!« je vzdihnil Isaro. »Pozabil sem, da ga obvestim. Ako zagleda ubito okno, naredi ropot, da bo vse mesto po koncu... Ni pomoči. Moram mu povedati, in če gre tudi še en stotak v zrak.«

Čuvaj je bil res zapazil ubito okno in nameril korak k hiši. Landsky je poklical

Lepa SPALNÁ OPRAVA

Iz trdega lesa se prostovoljno proda pri mizarju JAK. ZUPAN, Ljudski dom 20 — Bled. 7228

Krvavo uš in drug mrčes na sadnem drevju zatiramo uspešno v jeseni z arborinom. Cena arborinu 10 Din za kilogram in se dobi pri Chemotehni, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču, 6963

3

tihoma čuvaja, ki je izbulil oči, zagledavši samega hišnega gospodarja.

Isaro mu je pojasnil, kaj se godi in čuvaj se je razveselil, da je prišel ravno prav, da prisostvuje naročenemu vlomu, še bolj ga je razveselil stotnik, ki je bil nakrat v njegovem žepu.

Ni minulo deset minut, že sta bila na vratih balkona oba vlomilca, prvi v rokah gosli, drugi dobro nabasan žakelj na rami.

Vlomilca sta plezala urno navzdol, naredila sta par skokov po travi in sta bila preko ograje.

Čuvaj je menil: »Seveda, če se tako dela, potem ni čudno, da so slike v kinu tako naravne. Ta dva znata ta posel, kakor da bi bila red od tega... Posebno starejši, ki ima pravi hudodelski izraz v licu in je prav podoben zloglasnemu lepemu Jakcu, ki je bil pred dvema leti obsojen na dve leti ječe.«

Za vlomilci so zapustili tudi gledalci svoj prostor. Isaro je bil nekam vznemirjen, zamišljeno je vprašal:

»Kaj je bilo neki v žaklju?«

Landsky je pojasnil: »Se kaj posode in druge brkljarije, to narede, da se vidi vsa stvar bolj naravna.«

Isaro je poslal čuvaja domov in se vrnil s tovarišem tihoma v hišo. Radoveden je stopil v sobo ob balkonu in obstal prestrašen.

Kakšno je to bilo! Kakor da bi bila plenila vojska: Vse omare odprte, vsi papirji iz miz po tleh — obleka, perilo, vse po tleh... Isaro se je razsrdil:

»Za vraga! To je pa malo preveč natančno izvedeno, malo lepše bi že lahko postopali.«

Nakrat so se mu zbulile oči, roka se je oklenila krčevito Landskyjevega naročja, stokaje mu je prišlo iz ust:

»Landsky! Za Boga! Skrit predalček v mizi je odprt — tam je bilo blizu petnajst tisoč kron... In kje sta oba srebrna svečnika?«

Tudi Landsky je bil prebledel. Plašno je bulil po sobi. »Ne vem!« In zdaj previdni koraki po pesku na vrtu... Isaro je slutil nekaj, stopil je hitro na balkon in zagledal tri moža, ki so se pripravljali, da splezajo gori. Besen je kričal Isaro: »Hitro Landsky — prinesite mi moj revolver!«

Mož, ki je stal že na lestvi, je odskočil in zaklical ogorčeno, kazoč na pizic v roki: »Kaj počenjate gospod, mi smo od gospoda Vangelova in naročeni semkaj. Tu legitimacija.«

Isaro je stokal: »Ali!... Bila sta že dva od vas tukaj! Zakaj pridete tako kasno?«

Oni je skomignil užaljeno z ramo: »Mi smo točni. Sinoči je telefoniral gospod Landsky, da vam je prezgodaj o pol petih.«

»Nisem,« je ugovarjal Landsky, »bil sem popoldne pri Vangelovu in nisem ničesar telefoniral.«

»Teda sva padla v zanjko roparjev,« je stokal Isaro in se opotekel v sobo, »o Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

TO JE POŠILJATEV!

Ta teden je prišla v London ogromna množina sadja, devetnajst milijonov pomaranč. Južnoafriški kmetje so naložili celo ladjo z njimi, 100.000 zabojev.

STOLETNIČE.

Letos je sto let, odkar so napravili prvo svečo, in sto let, odkar so znašli pisavo za slepce. Stoletnico sveče so praznovali v Parizu, tam tudi stoletnico pisave za slepce. Priredili so koncert in so sodelovali sami slepci.

IZBORNA TURISTINJA.

Na Tirolskem je gorska kočica Gepač. V letošnjem poletju jo je obiskala 86 let stara Katarina Sarler; njena hči je upraviteljica kočice in jo je prišla mati obiskat. Osem ur dolgo pot od doma do kočice je napravila starka v enem dnevu. Tudi pot nazaj je napravila v enem dnevu.

DOBER IZGOVOR.

»Obljubil si mi, da mi boš do konca poletja denar nazaj dal, pa si menda čisto pozabil.« — »Ja, ali smo imeli letošnje spleh kaj poletja?«

TRI DOBE.

Pred poroko: on govori, ona posluša. Po poroki: ona govori, on posluša. Pozneje: oba govorita, sosedi poslušajo.

SOSEDA.

»Kaj si pa sedajle na vrtu zakopal.«
»Kantarček.«
»Sem mislil, da si mojo mačko zakopal.«
»Veš, tvoja mačka je mojega kanarčka požrla.«

NATANČEN.

»Kakor slišim, sta poroko za dva dni preložila. Zakaj?«
»Moj ženin je izračunal, če se v sredo poroči, bo prišla najina srebrna poroka na petek. Ob petkih gre pa on vselej karte igrat.«

ZAMIŠLJENI PROFESOR.

»Ali veste kaj natančnega o smrti vašega tovariša, gospod profesor?«
»Obžalujem. Odkar je umrl, ga nisem nič več videl.«

Landsky, Landsky! Vi ste res... Moja Staldivarka, ki bi je ne dal za milijon kron!

Onemogel se je zgrudil v naslonjač pri mizi. Sele tedaj je zapazil na mizi listek, počrtan s svinčnikom. Bral je:

»Velečenjeni dobrotnik! Po dolgem mirovanju, ki pa ni bilo nikakor prostovoljno, sva bila očarana, da sva dobila tako ugodno priliko za izvrševanje svoje obrti in da sva lahko dokazala, da nisva izgubila svoje ročnosti. Saj veste, dobrotnik, da je treba, da govore ljudje o nas, slava vleče človeka nase in če ni pohvale, ni kupčije!«

V našem kraju

se posebno ostro občuti vsaka nagla sprememba vremena: nahod, kašelj, hripavost, vratobol, trganje v udih, zobobol in glavobol so sedaj pri nas na dnevnem redu. Prav posebno mučijo tedaj revma-

Nobena

STARA LJUBEZEN

ne more biti tako vstrajna in trpežna, kot je aluminijasta posoda, ki jo v nedosežni kvaliteti dobite edinole pri staroznani domači tvrdki

FR. STUPICA

v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1.

Ista ni le v okras vsaki kuhinji in v veselje gospodinji, je tudi higijenična, lahka in praktična, da so dobro čistiti ter

NIKOLI NE ZARJAVI.

Največja zaloga vseh ostalih v železninsko stroko spadajočih potrebščin in gradbenega materiala. Mlatilnice, slamoreznice, vitlji, čistilniki, reporeznice, kosilnice, posnemalniki za mleko, železne blagajne, gonilni jermeni itd.

Zaloga smodnika in drugih razstreljiv, vžigalnih kapic in vrvic.

Ustanovljeno l. 1893.

Telefon št. 179.

Krčne žile

si zavarujte s pat. antivarix obvezo.

Cena 150 Din

Naročila: **M. BARTL**,
Stritarjeva ul. št. 2.

ČAJNA ROČKA
rudeča
vsebine polna, aromatična,
čista.
Indo-Ceylon
čajna mešanica najfinjših
izbir, pri lahkem poparku brez,
pri močnem z smetano priporo-
čljiva.

Laško brinje

zopet dobi. — **FRAN POGAČNIK**, Ljub-
ljana, Dunajska cesta št. 36. 7174

Kupujem bukove hlode in
cele gozdne par-
cele v posek.

H. Petrič Ljubljana, Gospo-
svetska c. 8 Tel. 343

tične bolečine. Po naših ugodnih izkušnjah pa se je pokazal kot vedno zanesljiv ublažitelj bolečin Fellerjev blagodišeči »Elsafluid«, katerega so že naši roditelji in dedje uporabljali kot priljubljeno domače sredstvo in kosmetikum. Uporaba »Elsafluida« vedno prija, bodisi odznotraj ali odzunaj. Je močnejše in krepkejšega učinka kot francosko

žganje. 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnati ali 4 specialne steklenice za 99 Din, 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic za 250 Din, že obenem z zabojem in poštnino po povzetju ali proti plačilu vnaprej razpošilja lekar-
nar **EUGEN V. FELLER** v Stubiči Donjo, Elsa-
trg 16 — Hrvatska.

Zlato

vsebuje v Vaši roki se nahajajoče

Zlatorog- terpentinovo milo!

V vsak tisočeri komad se vpreša
1 zlatnik za 10 frankov.
Poskusite, kupite komad pristnega
Zlatorog-terpentinovega
milo in prepričajte se o njegovi
neprekosljivi kakovosti!

Mogoče,
da najdete pri
pranju tudi t
zlatnik!

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf
Bruesalerstrasse Nr. 5. Abt. 303.

Ali se hočete

osvoboditi svojega revmatizma in trganja?
Zbadljive, skeleče bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so česče posledice revmatskih in protinskih bolečin, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.

Ponudim Vam

zdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanje, torej ne tako zvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastonj!

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franko poskušnjo s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivem in hitrem učinkovanju sredstva!

AFILIRANI ZAVOD: Banke Cehoslovaških legij v Pragi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnico od Kč 70,000.000 — ter rezerv. fondom od Kč 30,000.000 — ter vlogami nad Kč 800,000.000.

Dobrovoljačka banka d. d.

v Zagrebu

podružnica Ljubljana.

Popolno vplačana del. glavnica
Din 5.000.000.—

Rezerve Din 750.000.—

Brzjavi:

„DOBROBANKA“ LJUBLJANA.

Telefona: 5 in 720.

Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše.

Obavljaja vse bančne posle najkulantnejše.

Excella

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.
J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

Nizke cene — krasna izbira, privabljajo vedno več odjemalcev v staro znano manufakturno trgovino

Crobaht **FRANC**
dr. z o. z. Kranj

Blago za žimske obleke, trikotaža, flanelaste rjuhe, pleti, odeje, porhanti, razne podloge itd. 2806

Kupi se: dober mošt HRUŠEVEC, in en pameten, visok KONJ za vožnjo in tek. — Naslov: IVAN KURALT, valjni mlin, DOMŽALE. 7124

Najboljši
šivalni stroj je edino je
Josip Petelin-a

znamke
Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega

spomenika, ob vodi

Pouk v vazenju brezplačen. Velicina garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 913 Na malo

Odeje flanelaste

trpežne tiger 55 Din, močne

rožaste 110 Din, fine angle

ške karo 101 Din, krasno

„Jacquard“ vzorčaste 140 D,

močne šivane kambrik ode

je 170 Din, rdeče 195 Din,

klotaste z volino podlago

205 Din, klotaste s klotasto

podlago 225 D, močne konj

ške odeje 140 Din, vol fine

2/8 Din, flanel rjuhe 460 D

razpočila veletrgovina R.

Sternceki, Celje, št. 19,

Ilustr. cenik s čez 1000 kli

kami se pošlje vsakeinu za

skladi, vzorci od sukna, kam

garina in razne manuf. robe pa samo s dno na

ogled. Kdor pride z vlakom kupovat, dobi nakupa

prim povratne vožnje. Kar ne ugaia in ni odzra

no, se zamenja ali vrne denar. Naročila čez 500 D,

poštne prosto — — — Trgovci engross cent.

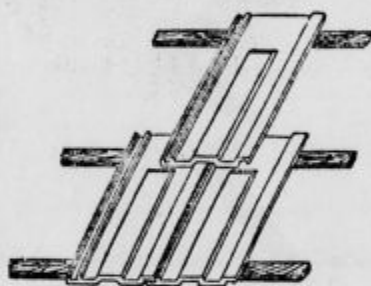
Najcenejše strešno kritje!

— Združene opekarne d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor bobrovcev (biber) in

**** zidno opeko ****

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Ržena ŽIKA je samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na mizi okusno, zdravo in redno kavo.

Zato zahteva v trgovini le

ŽIKO

v rdečem zavitku.

POZOR pred ponaredbam!

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke, parhet, flanel, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih).

Obstoj trdke blizu 60 let.

BARVA SE VOLNENO BLAGO

kakor pleti, volna v štenah, vol. obleke itd., na črno, plavo in zeleno barvo. Vse hitro in po nizki ceni. Iv. Debelak, klobučar, Škofja Loka, Sp. trg 52.

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA za OBLEKE**. Največja izbira svilenih RUT in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene.

Popolna oprema za neveste.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.